

APOCALIPSIS

1. **Kay librotari, ¿pitaq escribيران?** Kay librotaqa apóstol Juanmi escribيران (Apoc 1.1). Juanqa Zebedeopa hinallataq Salomeypa wawanmi karan (Mat 20.20-23; 27.56). Paymi Señor Jesucristopa ancha khuyakusqan apostolnin karan. Juanqa manaraq Señor Jesusta reqsishaspaqa, Bautizaq Juanpa discipulonmi karan (Juan 1.35-40). Paymi wawqen Jacobopiwan (Santiagopiwan) Galilea laguna qochapi challwata challwasharanku. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaran discipulonkuna kanankupaq (Mat 4.21; Mar 1.19-20).
2. **Kay librori, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?** Kay libroqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepanta 90 otaq 97 watakunapin. Ichaqa wakin estudiaq wawqenchiskunañataqmi ninku: “Juanqa kay revelaciontaqa chashkinman karan Jesucristopa nacesqanpa qepanta 59 otaq 60 watakunapin”, nispanku. Hinaspapas Juanqa kay librotaqa escribيران Patmos nisqa lamar qochapa chawpin islapa preso kashaspanmi (Apoc 1.9).
3. **Kay librori, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?** Kay libroqa escribisqa karan Asia provin-cia lawpi qanchisnintin iglesiakunapaq, hinallataq llapallan creyentekunapaqwan ima (Apoc 1.4, 11).
4. **Kay librori, ¿imapaqtaq escribisqa**

karan? Kay libroqa escribisqa karan qepa tiempokunapi pasananmanta runakunaman advertinanpaqmi, saynapi mana creyente runakuna huchankumanta wanakunankupaq, hinallataq creyentekunapas tukuy sasachakuykunapi tarikuspanku, astawan Señor Jesucristopi creespanku, paypa kutimunan p'unchawta suyakunankupaqwan ima (Apoc 1.3; 2.10).

5. **Kay libropiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?**

Kay versiculon aswan más importanteqa: “Diosmi bendecinqa pipas kay libropi profetizasqa kaqkunata leeqtaqa. Saynallataqmi Diosqa bendecillanqataq kay libropi escribisqa kaqkunata uyarispa ruwayman churaq runakunatapas. Ichaqa kay libropi escribisqa kaqkunapa cumplikunan tiempoqa cercallañan kashan” (Apoc 1.3).

6. **Kay librori, ¿imayna dividisqataq kashan?**

Kay libroqa khayna dividisqan kashan:

- (1) Apóstol Juanman revelacionpi Dios rikuchisqanmanta (Apoc 1.1-20).
- (2) Qanchis iglesiakunamanta, hanaq pachapi adorasqankumantawan (Apoc 2.1 asta 4.11).
- (3) Qanchis sellokunamanta, qanchis corne-takunamantawan (Apoc 5.1 asta 11.19).
- (4) Dragonmanta, ishkay mancharikuypaq millay animalkunamantawan (Apoc 12.1 asta 13.18).
- (5) 144,000 runakunamanta, angelkunapa

- willakusqanku juiciomantawan (Apoc 14.1-20).
- (6) Qanchis copakunamanta, Babilonia llaqtamantawan (Apoc 15.1 asta 18.24).
- (7) Corderopa casarakusqan fiestamanta, waranqa watamanta, Satanás wiñaypaq vencesqa kasqanmantawan (Apoc 19.1 asta 20.15).
- (8) Mosoq cielomanta, mosoq allpa pachamanta, mosoq Jerusalemantawan (Apoc 21.1 asta 22.5).
- (9) Jesucristopa kutimunan tiempo cercallaña kasqanmanta (Apoc 22.6-21).

Apóstol Juanman revelacionpi Dios rikuchisqanmanta

¹ Diosmi imakunas pasananmanta Señorninchis Jesucristoman kay revelacionta rikuchiran, saynapi Señorninchis Jesucristoñataq payta serviqkunaman prontolla imakunas pasananmanta willananpaq. Chaypaqmi Señorninchis Jesucristoqa huk angelninta mandamuran, imaymana pasananmanta, serviqnin Juanman willananpaq. ² Chaymi Juanqa chaykuna rikusqanta escribiran, Señorninchis Jesucristopa rikuchisqanman hina. Jesucristopa rikuchisqanqa karan Diosmanta chashkisqanmi. Juanpa kaykuna escribisqanqa cheqaqpunin.

³ Diosmi bendecinqa pipas kay libropi profetizasqa kaqkunata leeqtaqa. Saynallataqmi Diosqa bendecillanqataq kay libropi escribisqa kaqkunata uyarispa ruwayman churaq runakunatapas.

Ichaqa kay libropi escribisqa kaqkunapa cump-likunan tiempoqa cercallañan kashan.

Qanchis llaqtapi kaq iglesiakunaman cartata escribispa Juan saludasqanmanta

⁴Noqa Juanmi Diospa partenmanta, hinallataq Diospa tiyanan trononpa ñawpaqninpi kaq qanchis espiritukunapa partenmantawan saludamuykichis Asia provincia lawpi qanchisnintin iglesiakunaman. Diospa munakuynin, hinallataq hawkayayninpas qankunapi kachun. Hinaspapas payqa ñawpaqpas, kunanpas, hinallataq qepa tiempomanpas kaqlan. Payllataqmi qepa tiempomanpas hamunqa. ⁵Saynallataqmi saludamuykichis Señorninchis Jesucristopa partenmantawan. Pay kikinmi cheqaq kaqkunamanta testigo. Paymi wañusqa kasqanmanta primerta kawsarimuran, wiñay kawsayniyoq kananpaq; payllataqmi kay pachapi llapallan reykunata kamachiqpas. Jesucristoqa anchatan munakuwanchis; chayraykun payqa yawarninta cruzpi ch'aqchuran, huchanchiskunamanta perdonawananchispaq. ⁶Hinaspapas Señorninchis Jesucriston churawaranchis, reykuña, hinallataq sacerdotekunaña kaspas, Dios Taytanta servinanchispaq. Paymi tukuy atiyniyoq; payá wiña-wiñaypaq alabasqa kachun. Amén.

⁷¡Qawariychis, Jesucristo phuyupi hamusqanta!

Llapallan runakunan paytaqa rikunqaku. Saynallataqmi Jesucristota wañuchi runakunapas rikullanqakutaq.

Hinaspan kay enteron pachapi llapallan runakunaqa, payta rikuspa, anchata lamentakuspa waqançaku.

¡Arí, saynan pasanqa! Amén.

⁸ Señor Diosmi nin khaynata:

—Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuy-pas; saynallataq ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas, qepa tiempoman hamuqpas, hinallataq tukuy atiyniyoq Diospas, nispa.

Apóstol Juan revelacionpi Jesucristota rikusqan-manta

⁹ Noqa wawqeykichis Juanmi, Diospa palabranmanta, hinallataq Jesucristomantawan willakusqayrayku, lamar qochapa chawpinpi kaq Patmos islapi preso kasharani. Noqaqa Señorinchis Jesucristopi creeqmasykichis kasqayraykun, qankunawan kushka ñak'arispay, Diospa gobiernonmanta allin willakuykunata qankunawan kushka willashani. Saynallataqmi Señor Jesucristowan huklla kasqanchisrayku tukuy sasachakuykunapipas pacienciakuspa kawsashanchis. ¹⁰ Hinaqtinmi huk domingo p'unchawta Santo Espiritupa atiyinwan, huk cornetapa waqasqanta hina qepay lawpi huk waqyakuyta uyarirani. Chay waqyakuymi, ¹¹ khaynata niwaran:

—{Noqan kani Qallariypas, hinallataq Tukukuypas}. Llapallan rikusqaykitayá huk libropi escribiy. Hinaspayki Asia provincia lawpi qanchisnintin iglesiakunaman apachiy: Éfeso llaqtapi iglesiaman, Esmirna llaqtapi iglesiaman, Pérgamo llaqtapi iglesiaman, Tiatira llaqtapi

iglesiaman, Sardis llaqtapi iglesiaman, Filadelfia llaqtapi iglesiaman, hinallataq Laodicea llaqtapi iglesiamanwan ima, nispa.

¹² Hinaqtinmi chay rimapayamuwaqniyta rikuyta munaspa, qepay lawman qawarirani. Hinaspan rikurani qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchaq qanchis candelabrokunata.

¹³ Chay mechero hina k'anchaq qanchis candelabrokunapa chawpinpin rikurani, Diosmanta Hamuq Runaman rikch'akuq runata. Payqa chaki puntankama túnica p'achayoqmi kasqa. Hinallataqmi qasqonpipas qorimanta huk cinto churasqa kasqa.

¹⁴ Chukchanpas yurayuraq millmaman, hinallataq yuraq rit'iman rikch'akuqmi kasqa. Saynallataqmi ñawinkunapas k'ancharishaq nina rawrashaq hinaraq kasqa.

¹⁵ Chakinkunapas nina rawrashaq hornopi caldeasqa bronce hinaraqmi k'ancharishaq puka kasqa. Saynallataqmi rimasqanpas huk hatun phaqchamanta imaynan ashka unu phaqchimuspa qaparin chay hinaraqmi kasqa.

¹⁶ Phaña makinpitaqmi qanchis ch'askakunata hap'isqa. Siminmanta rimasqanpas sapa lawninpi filoyoq espada hinaraqmi kasqa. Uyanpas intipa fuerte k'anchaynin hinaraqmi kasqa.

¹⁷ Chaymi noqaqa chaykunata rikuspay, chay k'ancharishaq runapa ñawpaqninpi wañusqa hina urmarani. Ichaqa phaña makinwan noqata tupaykamwaspan, khaynata niwaran:

—Ama manchakuychu; noqan kani Qallariypas, hinallataq Tukukuypas. ¹⁸ Noqaqa kawsanin; hinaspapas noqaqa wañusqan karani. Ichaqa

kunanmi wiña-wiñaypaña kawsashani. Chaymi noqaqa ancha atiyniyoq kani wañusqakunata kawsarichimunaypaqpas, otaq kaqllapi qepakunankupaqpas. ¹⁹ Kunanqa escribiy kay rikusqaykikunata, kunan tiempopi imakunas pasananmanta, hinallataq qepa tiempokunapi imakunas pasananmantawan ima. ²⁰ Kunanmi entiendechisqayki kay phaña makiypi qanchis ch'askakuna rikusqaykita, hinallataq qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchaq qanchis candelabrokuna imatas significan chayta. Chay qanchis ch'askakuna rikusqaykiqa, chay qanchis iglesiakunapa angelninkunan. Ichaqa chay qanchis candelabrokuna rikusqaykiñataqmi, qanchis iglesiakuna kanku, nispa. [Nota: Chay qanchis iglesiakunapa angelninkunaqa, qanchis iglesiakunapa liderninkunan kankuman].

2

Éfeso llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

¹ Éfeso llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

—Noqan phaña makiypi qanchis ch'askakunata hap'iqqa kani. Hinaspapas noqallataqmi chay qorimanta ruwasqa mechero hina k'anchaq qanchis candelabrokunapa chawpinpi puriqpas kani. Noqan kayta nimuykichis: ² Noqaqa yachanin tukuy imaymanakuna ruwasqaykita, nishu llank'asqaykita, pacienciayukuspa mana ishkasqaykita, hinallataq tukuy mana allin ruwaq runakunata mana

soportasqaykitapas. Saynallataqmi qanqa, mana apóstol kashaspa “apóstolmi kani” niq runakunatapas pruebaman churaspayki, llulla kasqankuta hap'iranki. ³ Saynallataqmi noqaqa yachani pacienciayoq kasqaykita, hinallataq noqata khuyakuwasqaykirayku, ñak'arispas serviwasqaykitapas. Ichaqa saynata ñak'arishaspapas manan qanqa ishkarankichu. ⁴ Ichaqa huk cosan qanpa contraykipi kashan: Qanqa manañan ñawpaq hinañachu noqataqa khuyakuwanki. (Chay ruwasqaykin noqamanqa mana gustawanchu). ⁵ Qanqa yuyariyá imaynas noqapi chayllaraq iñikushaspayki karanki chayta. Hinaspa huchaykikunamanta wanakuspa Diosta kasukuy, imaynan qallariyninpi kasukuranki chay hinata. Sichus Diosman mana kutirikunkichu chayqa, mechero hina k'anchoq candelabro qosqaytan quitasqayki amaña k'anchananpaq. ⁶ Ichaqa kay ruwasqaykin noqamanqa gustawan. Qanqa Nicolaíta religionniyoq runakunapa mana allinkuna ruwasqantan cheqnikunki, imaynan noqapas cheqnikuni chay hinata. ⁷ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa venceqmanmi, noqaqa permitisaq Diospa paraiso-man haykuspa, chay kawsay qokuq sach'apa rurunmanta mikhunanpaq, nispa.

Esmirna llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

⁸ –Esmirna llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuy-pas. Wañusqan karani; ichaqa kunanmi kawsarimuspa wiñaypaqña kawsashani. Noqan kayta nimuykichis: ⁹ Noqaqa yachanin sasachakuykunapi ñak'arisqaykita, hinallataq wakcha kasqaykitapas. Ichaqa Diospi creesqaykiraykun qanqa iñiykiyki qapaq kashanki. Hinaspapas noqaqa yachallanitaqmi “Israel nacionniyoq runakunan kayku” nishaspanku qankunapa contraykichispi rimasqankuta. Hinaspapas paykunaqa sinagogapi huñunakushaspankupas, diablota cheqaqtapuni servishanku. ¹⁰ Saynaqa amayá qanqa manchakuychu ñak'ariykuna hamuqtinqa. Aswanqa uyariy kay nisqayta: qankunamantan wakinniykichista diabloqa carcelman churasunkichis, saynapi probasqa kanaykichispaq. Saynallataqmi qankunaqa chunka p'unchaw qatikachasqa kaspaykichis sufrispa ñak'arinkichis. Ichaqa ama ish kayaspayá wañunaykikama Diospi confiy. Sichus saynata ruwanki chayqa, noqan wiña-wiñaypaq kawsay premiota qosqayki.

¹¹ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesi-akunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa vanceqtan noqaqa wiñaypaq librasaq, ish kay kaq wañuymanta, nispa.

Pérgamo llaqtapi kaq iglesiaman escribisqan-manta

¹² –Pérgamo llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

Sapa lawninpi filoyoq espadata hap'iqmi khaynata nin: ¹³ Noqaqa yachanin diablopa gobiernasqan llaqtapi tiyasqaykitaqa. Ichaqa chay llaqtapi tiyashaspaykipas, manan dejarankichu noqapi confiytaqa. Chay diablopa tiyasqan llaqtapin noqamanta willakuq Antipastapas wañuchiranku. Payqa noqapin cheqaqtapuni confiaran. Ichaqa chay ruwasqankuta rikushaspaykipas, qanqa mana ishkaspan noqapi confiaranki. ¹⁴ Ichaqa kaykuna ruwasqaykin qanpa contraykipi kashan: qankuna ukhumantan wakinniykichisqa chay ñawpaq huchayoq Balaam runapa yachachisqankunata kasukuqkuna kashankichis. Balaamqa rey Balacmanmi consejaran, Israel nacionniyoq runakunata huchallichinanpaq. Chaymi Israel nacionniyoq runakunaqa idolokunaman ofrecesqa mikhunakunata mikhuranku, hinallataq waqllikuy millay huchakunata ruwaspa puriranku. ¹⁵ Saynallataqmi qankunamanta wakinniykichisqa Nicolaita religionniyoq runakunapa yachachisqanta creeshankichis. Chay yachachisqankutan noqaqa millakuni. ¹⁶ Chayraykun niykichis, huchaykichista saqespayá Diosman kutirikuychis. Sichus Diosman mana kutirikunkichishchu chayqa, noqa hamuspaymi simiyanta lloqsimuq espadawan castigasaq, chay Nicolaita religionniyoq runakuna qatikuqkunata.

¹⁷ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesi-

akunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis. Pipas noqapi confiaspa venceqmanmi, pakasqa maná nisqa sutiyoq mikhunata mikhuchisaq. Hinallataqmi huk yuraq rumichatapas qollasaqtaq. Chay rumichapin huk mosoq sutin escribisqa kashan. Chay mosoq sutitaqa yachanqa chay rumichata chashkiqlan, nispa.

Tiatira llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

¹⁸ –Tiatira llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

¡Noqaqa Diospa Wawan Jesucriston kani! Ñawiykunaqa nina rawrashaq hinan. Chakiykunataqmi nina rawrashaq hornopi caldeasqa bronce k'ancharishaq puka hinarraq. Noqan kayta nimuykichis: ¹⁹ Noqaqa yachanin llank'asqaykita, khuyakuwasqaykita, noqapi creespa confiasqaykita, runamasiykikuna yanapaq kasqaykita, pacienciayoq kasqaykita, hinallataq ñawpaq ruwasqaykikunamanta kunan ruwasqaykikuna aswan más allin kasqantapas. ²⁰ Ichaqa kaykuna ruwasqaykin qanpa contraykipi kashan: qanqa permitishankin chay Jezabel sutiyoq falso profetisa warmi munasqan ruwananta. Payqa “Diosmanta willakuq profetisan kani” nispanmi, creyentekunata engañaspa, tukuy waqllikuy millay huchakunata ruwachishan; hinallataq runakunapa ruwasqan idolokunaman ofrecesqa mikhunakunatapas mikhunankupaq

yachachishan. ²¹ Chaymi noqaqa chay Jezabel warmimanqa oportunidadta qorani, huchanta saquespa Diosman kutirikunanpaq. Ichaqa huchankuna saqeytaqa manan munaranchu.

²² Chayraykun noqaqa anchata ñak'arichisaq chay Jezabel warmitaqa, nishu nanaywan camapi onqonarpaq. Saynallataqmi paywan waqllikuq runakunatapaspas anchata ñak'arichisaq, sichus huchankumanta wanakuspa noqaman mana kutirimunqakuchu chayqa.

²³ Noqaqa chay warmita kasukuqkunatapaspas wañuchisaqmi. Saynapin llapallan creyentekunaqa yachanqaku, noqaqa llapallan runakunapa piensasqanta, hinallataq ima munasqankutapas yachasqayta. Chaymi noqata kasukuwaq runakunamanqa premionta qopusaq; huchapi kawsaq runakunataq castigasaq. ²⁴ Ichaqa

chay Tiatira llaqtapi tiyaqkunamanta wakinniykichisqa, chay Jezabel warmipa yachachisqankunataqa manan qatikurankichishchu. Saynallataqmi diablopapas pakasqan secretokunamanta yachachisqankutapas manan qatikurankichishchu. Chayraykun qankunamanqa kay huk kamachikuyllata nisqaykichis: ²⁵ Qankunaqa imaynatan kunankama noqapi confiashankichis, saynatayá confiaychis asta kutimunaykama.

²⁶ Pipas diablotapas vencespa, noqapapas kamachisqaykunata asta tukukuy p'unchawkama kasukuqmanmi noqaqa autoridadta qosaq, nacionkunata gobiernananpaq.

²⁷ Imaynan noqamanpas Dios Taytayqa

autoridadta qowaran, saynallataqmi noqapas qankunaman autoridadta qosqaykichis, nacionkunata gobiernanaykichispaq. Chaytaqa gobiernankichis huk fierromanta bastonwan imaynan huk allpamanta ruwasqa mankata p'akispa ñut'unkichis, chay hinataraqmi contraykichispi hatarimuq runakunataqa ruwankichis. ²⁸ Hinaspapas qankunamanqa qollasqaykichistaqmi, pacha illarimuy ch'askatapas.

²⁹ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

3

Sardis llaqtapi kaq iglesiaman escribisqanmanta

¹ –Sardis llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

Noqa Diospa qanchis espiritunkunata, hinallataq qanchis ch'askakunata hap'iqmi, khaynata nini: Noqaqa yachanin tukuy imaymana ruwasqaykikunataqa; runakunan qankunataqa alabasunkichis noqapi confianaykichispaq piensaspanku. Ichaqa chay nisqankuqa manan cheqaqchu. Aswanmi qankunaqa noqapaqqa wañusqa hinaña kashankichis. ² Rikch'ariy, hinaspa kallpanchakuy, saynapi ifniyiyki ama chinkanapaq. Qawasqayman hinaqa, imapas allinkuna ruwasqaykikunaqa ñan chinkanapaq hinaña kashan Diospa ñawpaqninpiqa, Diosta qankuna mana allintachu kasukusqaykichisrayku.

³ Saynaqa yuyariyá imakunatas Diosmanta uyarispa yacharanki chayta. Hinaspayki chaykunapi allinta yuyaymanarispayki, tukuy huchaykikunamanta wanakuspa, Diosman kutirikuy payllata kasukunaykipaq. Sichus mana rikch'arinkichu chayqa, mana piensasqayki horasta suwa hina hamuspaymi castigasqayki. ⁴ Ichaqa Sardis llaqtapiqa kashanraqmi qankunamanta wakinniykichis huchakunapi mana puriqkuna; paykunapa p'achanmi noqata kasukuwasqankurayku, mana qenllichasqa hina kashan. Chaymi paykunaqa noqawan kushka purinqaku sumaq yuraq p'achawan p'achasqa, noqata kasukuwaspa kawsasqankurayku. ⁵ Pipas tukuy tentacionkunata vencespa mana huchallikuqkunana, yuraq p'achawan p'achachisqa kanqaku. Paykunapa sutintaqa Diospa kawsay libronmantan mana ni hayk'aqpas borrasaqchu. Aswanmi noqaga Dios Taytaypa ñawpaqninpi, hinallataq angelninkunapa ñawpaqninpiwan nisaq “paykunaqa noqapan”, nispay. ⁶ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

Filadelfia llaqtapi kaq iglesiaman escribisqan-manta

⁷ –Filadelfia llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

Noqaga Diosmanta Hamuq Cheqaq Ch'uya Salvadormi kani. Hinaspapas noqan hap'ini Davidpa gobiernasqan llaqtapa punkunpa

llaventapas. Chaymi punkuta kichaqtiyqa, mana ni pipas wishq'aytaqa atinmanchu. Saynallataqmi punkuta wishq'aqtiyapas, manan ni pipas kichaytaqa atinmanchu. Kunanqa uyariychisyá noqapa kay nisqayta: ⁸ Noqapa tukuy ima ruwasqaykitan yachani. Noqa kikiymi qanpa ñawpaqniykiipi huk punkuta kicharani. Chay punkutaqa manan ni pipas wishq'aytaqa atinmanchu. Noqapa yachanin, qanqa humilde kaspá pisi atiyniyoq kashaspaykipas, noqapa yachachisqaykunatan kasukuranki; hinaspapas qanqa manan p'enqakurankichu noqamantaqa. ⁹ Noqapa yachanin, huk grupo runakuna sinagogapi huñunakuspa, diablopa munasqanta ruwaspanku, paypa partenmanta kasqankuta. Hinaspapas paykunaqa “Israel nacionniyoq runakunan kayku” nishaspankun, llullakuspa purishanku. Paykunatan noqapa obligasaq qanpa ñawpaqniykiipi qonqorikunankupaq. Chaymi paykunaqa yachanqaku qankuna munakusqaymanta. ¹⁰ Enteron mundontinpin sasachakuypas, hinallataq ancha ñak'ariypas kanqa. Chaykunawanmi runakunaqa pruebasqa kanqaku. Qantan ichaqa tukuy imapi kasukuwasqaykirayku protegesqayki, astawanraq noqapi confianaykipaq. ¹¹ Noqapa prontollan kutimusaq. Saynaqa imaynan noqapi confiashanki, saynallataqyá ama ishkaspa noqapi confiy. Saynata kawsaqtiykin mana ni pipas premioykitaga qechusunkichu. ¹² Pipas noqapi confiaspa diablota venceqmi, Diosniypa templonpiqa huk

importante runa kanqa, imaynan templopa pilarninpas kashanman hina. Chaymi chay templomantaqa mana ni hayk'aqpas lloqsinqachu. Hinaspan paypi escribisaq Diosniypa sutinta, hinallataq hanaq pacha llaqtapa sutintawan. Chay llaqtapa Diospa tiyasqan cielomanta hamuq mosoq Jerusalén llaqtan. Saynallataqmi paypiqa noqapa mosoq sutiypapas escribillasaqtaq. ¹³ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

Laodicea llaqtapi kaq iglesiaman escribisqan-manta

¹⁴ –Laodicea llaqtapi kaq iglesiapa angelninman escribiy khaynata:

Noqaqa Cheqaq Kaqmi kani. Hinaspapas noqaqa cheqaqtan rimani. Chaymi noqaqa mana llullakuspa rimani. Diosqa noqantakaman tukuy imakunata unancharan. (Kunanqa uyariwayá kay nisqayta:) ¹⁵ Noqaqa tukuy ima ruwasqaykitan yachani. Qanqa manan ni chirichu nitaq ruphachu kashanki. Aswanqa allinmi kanman chiri kaqtiyki otaq rupha kaqtiykipas. ¹⁶ Ichaqa manan qanqa ni chirichu nitaq ruphachu kashanki; aswanqa tibiolla kasqaykiraykun, simiymenta vomitaspas aqtosqayki. ¹⁷ Qanqa ninkin: “Noqaqa qapaqmi kani. Chaymi tukuy imaymanay kapuwaqtin, mana ni imaypas faltapuwanachu”, nispayki. Ichaqa manan cuentata qokunkichu mana imapaq valeq kasqaykita, miserable kasqaykita, iñinyiki

wakcha hina kasqaykita, ñiyniykipi ñawsa hina kasqaykita, hinallataq mana p'achayoq q'alalla hina kasqaykita ima. ¹⁸ Chaymi noqaqa kaykunata consejayki. Qanqa kaykunatayá noqamanta rantikuway: ninapi fundisqa qorita, qapaq kanaykipaq; yuraq p'achata, chaywan p'achakuspa, p'enqakuyniykita tapakunaykipaq; ñawiykipaq hampita, chay hampiwán hampikuspa, allinta rikunaykipaq. ¹⁹ Noqaqa llapallan munakusqay runakunataqa q'aqchaspan corregini. Saynaqa kallpanchakuspa, tukuy huchaykikunamanta wanakuspa, Diosman kutirikuy. ²⁰ Qawarimuway; noqaqa punkuta tocaspan waqyamushayki. Sichus qan waqyakusqay vozniyta uyarispaykiqa, punkuta kichamuway, wasiykiman haykumunaypaq. Hinaspan noqaqa qanwan cenasqa; saynallataqmi qanpas noqawan kushka cenanki. ²¹ Diablota venceq runatan noqaqa permitisaq, tiyana tronoypi noqawan kushka tiyananpaq. Imaynan noqapas diablota vencespay, Dios Taytaypa tiyanan trononpi paywan kushka tiyashani chay hinata. ²² Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, iglesiakunaman Santo Espiritupa nisqantayá allinta uyariychis, nispa.

4

Diosta hanaq pachapi adorasqankumanta

¹ Chaykuna pasasqanpa qepanmanmi, noqaqa cielota qawarispay, huk kichasqa punkuta

rikurani. Hinaqtinmi huk waqyakuyta uyarirani, qallariyninpi huk cornetapa waqasqanman hina rikch'akuqta. Chay waqyakuymi khaynata nimuwaran:

—¡Wichamuy kayman! Kunanmi rikuchisqayki imakunas prontolla pasananmanta, nispa.

² Chay ratollapin Santo Espíritu noqaman hamuspa, atiyinwan hunt'aykuwaran. Hinaqtinmi hanaq pachapi rikurani huk tiyana tronota, chay tronopitaq tiyashaq runata.

³ Chay tronopi tiyaq runaqa rikch'akusqa sumasumaq k'anchaq diamante rumiman hinallataq cornalina rumiman hinan. Saynallataqmi chay tronopa muyuriqninpiqa kallasqataq huk k'uychi. Chay k'uychiqa k'anchashaq esmeralda rumimanmi rikch'akusqa.

⁴ Chay tronopa muyuriqninpiqa kallasqataqmi ish kay chunka tawayoq tronokunapas. Chay tronokunapin ish kay chunka tawayoq ancianokuna tiyasqaku. Chay ancianokunaqa yuraq p'achawan p'achasqan kasqaku, hinallataq umankupipas qorimanta coronayoq ima. ⁵ Chay tronomantan lloqsimusqa rayo llatagyaykuna, qapariy vozkuna, hinallataq rayo t'oqyamuykuna. Chay tronopa ñawpaqninpiqa qanchis mecherokuna rawrashaq. Chay rawrashaq mecherokunaqa Diospa qanchis espíritunkunan kasqaku. ⁶ Chay tronopa ñawpaqninpiqa kallasqataqmi sumaq cristalman hina rikch'akuq huk lamar qocha hina.

Hinaspapas chay tronopa ñawpaqninpi, hinallataq muyuriqninpipas kallasqataqmi, tawa atiyniyoq kawsaqkuna. Chay atiyniyoq

kawsaqkunan kasqaku ñawpaqninkunapi, hinallataq qepankupipas ñawikunawan hunt'asqa.

⁷ Chay atiyniyoq kawsaqkunamantan primer kaqqa rikch'akusqa huk leonman, ishkay kaqtaq huk toroman, kinsa kaqtaq huk runaman, tawa kaqñataq huk hatun phawashaq ankaman.

⁸ Chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunaqa, sapankamankun soqta raphrayoqkama kasqaku. Hinallataq enteron cuerponkupipas ñawisapallañan kasqaku. Hinaspapas paykunaqa tuta p'unchawmi mana samarispas khaynata nisqaku:

“¡Santo, Santo, Santon tukuy atiyniyoq Señor Diosqa.

Paymi ñawpaq kaqpas, kunan kaqpas, hinallataq prontolla kutimuqpas!” nispa.

⁹ Chay atiyniyoq kawsaqkunaqa sapa kutinmi chay tiyana tronopi tiyaq wiña-wiñaypaq kawsaq Diosta hatunchasqaku, yupaychasqaku, hinallataq graciastapas qosqaku ima. ¹⁰ Saynallataqmi chay ishkay chunka tawayoq ancianokunapas, chay tronopi tiyaqta adoraranku ñawpaqninpi qonqorikuspa. Hinaspan coronankutapas orqokuspanku, chay tronopa ñawpaqninman churayuspanku, khaynata nisqaku:

¹¹ “¡Señor Diosniyku! Qanllan kanki tukuy atiyniyoq Diosqa.

Qanllataqmi kanki hatun-hatun respetasqa Señor Diosniykupas.

Chaymi noqaykuqa qanta alabaykiku, munasqaykiman hina tukuy imatapas unanchasqaykimanta”, nispanku.

5

Escribisqa libromanta Corderomantawan

¹ Tiyana tronopi tiyaqpa phaña makinpin rikurani huk rollosqa hina librota sapa lawninpi escribisqata. Chay libroqa qanchis sellokunawan sellasqan kasqa. ² Hinaspan rikullaranitaq ancha atiyniyoq huk angeltapas. Chay angelmi altota qaparispaxaynata tapuran:

—¿Pitaq ancha atiyniyoqri kanman, kay escribisqa libropa sellonkunata qasuspa, chay librota kichananpaqri? nispa.

³ Ichaqa manan ni pipas karanchu, hanaq pachapi, kay pachapi, hinallataq ukhu pachapipas, chay librota kichaspa qawanampaqqa. ⁴ Chaymi noqaqa anchata waqarani, chay escribisqa librota kicharispaxaynampaq hina mana ni pipas kasqanmanta.

⁵ Hinaqtinmi huknin kaq ancianoqa khaynata niwaran:

—¡Ama waqayñachu! Judá sutiyoq ayllumanta Davidpa mirayninmanta kaq Leonwan sutichasqan huk ganador lloqsiramun. Paymi ichaqa, Diospa enemigonkunata vencesqanrayku, chay libropa qanchis sellonkunata qasuruspa, kichariyta atinqa, nispa.

⁶ Chaymantan rikullaranitaq tiyana tronopa ñawpaqninpi huk Corderotapas sayashaqta. Chay Corderopa muyuriqninpin kashasqaku chay tawa atiyniyoq kawsaqkuna, hinallataq chay ishikay chunka tawayoq ancianokunapas. Chay Corderoqa ñak'asqa hinan kashasqa. Hinaspapas chay Corderoqa qanchis waqrayoqmi

kasqa, hinallataq qanchis ñawiyoyq ima. Chaykunaqa Diospa qanchis espiritunkunan kasqaku. Chay espiritunkunatan Diosqa enteron kay pachaman mandamusqa. ⁷ Hinaspan chay Corderoqa hamuspa, chay tronopi tiyaqpa phaña makinmanta chashkiran chay escribisqa librota. ⁸ Hinaqtinmi chay librota chashkiruqtin hinalla, chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunapas, hinallataq chay ishkay chunka tawayoq ancianokunapas, Corderopa ñawpaqninpi qonqorikuranku. Paykunapaqa sapankamankupan kasqa arpankupas, hinallataq qorimanta copankupas. Chay copakunan kasqa inciensowan hunt'asqa. Chay copapi hunt'asqa inciensoqa, Señor Jesucristopi llapallan creeqkunapa oracionninmi kasqa. ⁹ Hinaqtinmi paykunaqa huk mosoq takita takiranku Corderoman khaynata:

“Qanllan escribisqa librota hap'inaykipaq hinaqa kanki.

Qanllan sellokunatapas qasuspa kichanaykipaq hinaqa kanki.

Qanqa wañuchisqan karanki.

Qanllan yawarniykiwan huchapi kawsaq runakunata rantiranki,
tukuy clase rimayniyoqkunata, tukuy llaqtamanta, hinallataq tukuy nacionkunamantawan ima, saynapi Diospa llaqtan kanankupaq.

¹⁰ Hinaspapas paykunataqa tukuchiranki reykunaman hinallataq sacerdotekunamanmi. Paykunan Diosta servispanku, kay pachata gobiernanqaku”, nispanku.

11 Chaymanta qawarispaymi rikurani tronopa muyuriqninpi chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunata, chay ishkay chunka tawayoq ancianokunata, hinallataq ashkallaña millonninpi angelkunatawan ima. Hinaspan uyarirani chay angelkunapa bulla hina vozinkuta. ¹² Hinaspan paykunaqa tukuy kallpankuwan qaparispa, khaynata alabasqaku:

“¡Ñak'arichispa wañuchisqa kaq Corderoqa kaykunata chashkinanpaqqa merecenmi: atiyta, qapaq kayta, yachayta, kallpata, respetota, hatunchasqa kayta, hinallataq alabasqa kayta ima!” nispanku.

13 Hinaspapas noqaqa uyarillaranitaqmi Diospa tukuy ima kawsaq unanchasqankunapa vozintapas, hanaq pachapi, kay pachapi, ukhu pachapi, hinallataq lamar qochapi kaqkunapas khayna nisqankuta:

“¡Tiyana tronopi tiyaqwan, hinallataq Corderopi-wanyá ancha respetasqa kachunku, alabasqa kachunku, yupaychasqa kachunku, hinallataq hatunchasqa ima kachunku wiña-wiñaypaq, ancha atiyniyoq kasqankurayku!”, nispanku.

14 Chay tawantin atiyniyoq kawsaqkunataqmi khaynata niranku:

—¡Saynapuni kachun! nispanku.

Saynallataqmi chay ishkay chunka tawayoq ancianokunapas, qonqoriyukuspanku, {wiñay kawsaq Diosta} adoraranku.

6

Sellokunamanta

¹ Chaymantan noqaqa rikurani, chay qanchis sellokunamanta primer kaq sellota Cordero kicharisqanta. Hinaqtinmi chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta primer kaqta uyarirani, rayo t'oqyaq hinaraq altota qaparispá, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

² Chaymantan rikurani huk yuraq caballota. Chay caballope montakuqmi huk coronata chashkiran. Hinaspan payqa huk arcota flechayoqta apasqa. Paymi enemigonkunata vencespa, yapamanta lloqsiran, huktawan peleaspa vancenapáq.

³ Ishkay kaq sellota qasuspa Cordero kichaqtinmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta ishkay kaqta uyarirani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

⁴ Hinaqtinmi huk caballoñataq lloqsimuran, nina hina puka sansa colorman rikch'akuq. Chay caballope montakuqmanñataqmi Diosqa atiyta, hinallataq huk espadatapas qoran, kay pachapi hawkayayta chinkachinanpáq, hinallataq runakunapas paykunapura wañuchinakunankupaq ima.

⁵ Kinsa kaq sellota qasuspa Cordero kichaqtinmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqunamanta kinsa kaqta uyarirani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

Hinaqtinmi noqaqa rikurani huk yana cabal-lotañataq. Chay caballope montakuqñataqmi huk

balanzata makinpi hap'isqa. ⁶ Hinaqtiinmi uyari-rani chay tawa atiyniyoq kawsaqqunapa chaw-pinmanta khayna nimuqta:

—Huk p'unchaw jornalmi aypanqa huk kilo trigollapaq otaq kinsa kilo cebadallapaq. Ichaqa amayá aceitepa hinallataq vinopa precionpas wichachunchu, nitaq escaseachunchu, nispa.

⁷ Tawa kaq sellota qasuspa Cordero kichaqt-inmi, noqaqa chay tawantin atiyniyoq kawsaqqu-namanta tawa kaqta uyari-rani, khayna nimuqta:

—¡Hamuy! nispa.

⁸ Chaymi noqaqa qawarispay rikurani huk q'ello caballota. Chay caballopi montakuqpa sutinmi kasqa Wañuy; chay wañuyqa qepantan wañusqakunapa kasqan lugarpas hamusqa. Chay caballopi montakuqmi atiyta chashkiran, kay pachapi llapallan runakunamanta tawa kaq parten runakunata wañuchinanpaq guer-rakunawan, yarqaykunawan, onqoykunawan, hinallataq salqa animalkunawan ima.

Pishqa kaq sellomanta

⁹ Pishqa kaq sellota qasuspa Cordero kichariqtintaqmi, noqaqa altarpa pachanpi rikurani, Diospa palabranta willakusqanku-rayku, hinallataq Jesucristopi creesqankurayku wañuchisqa kaq runakunapa almankunata. ¹⁰ Paykunan altota qaparispanku khaynata niranku:

—Tukuy atiyniyoq cheqaq ch'uya Dios-niyku, ¿hayk'aqkamataq mana juzgankichu

wañuchiwaqniyku runakunata vengakunaykipaqri? Paykunatari, ¿hayk'aqpunitaq castigankí? nispanku.

¹¹ Hinaqtiinmi Diosqa sapankamankuman huk yuraq p'achata qoran. Hinaspan Diosqa paykunata khaynata niran:

—Pacienciakuspa hawkalla huk tiempotawan suyakuychis; manaraqmi wañuchinkuraqchu qankuna hina Jesucristota serviq runakunataqa. Paykunata wañuchiqtinkuñan, chayraq hunt'akunqa; chaykamayá suyakuychis, nispa.

Soqta kaq sellomanta

¹² Soqta kaq sellota qasuspa Cordero kichariqtiinmi, huk hatun terremotopa pasasqanta rikurani. Hinaqtiinmi intiqa tutayaran, luto p'achawanpas p'achasqa kashanman hina. Saynallataqmi killapas yawar hina puka colorman tukuran. ¹³ Hinaqtiinmi cielopi kaq ch'askakunapas kay allpa pachaman urmamuranku, imaynan huk higos sach'apa manaraq poqo rurunpas wayra nishuta wayramuqtin, tukuy pampaman wishñikamun chay hinata. ¹⁴ Saynallataqmi cielopas chinkaran, huk hatun rollosqa papel hina. Saynallataqmi orqokunapas, hinallataq lamar qochapa chawpinpi kaq islakunapas sitionmanta kuyuchisqa karan. ¹⁵ Hinaqtiinmi kay pachapi gobiernaq reyku, soldadokunapa jefenkuna, qapaqkuna, atiyniyoq kamachikuq runakuna, esclavokuna, hinallataq libre kaq runakunapas t'oqokunapi, hinallataq qaqa siki mach'aykunapi ima llapachallanku pakakuranku. ¹⁶ Hinaspan

paykunaqa qaparispá, orqokunata, hinallataq qaçakunatapás khaynata niranku:

—¡Hawaykuman urmayamuspa ñit'ipayku, tiyana tronopi tiyaq ama rikuwanankupaç; hinallataq Corderopa ancha phiñakuyninmantapas pakaykuwayku! ¹⁷ Diospa hinallataq Corderopa anchata castigawananchis p'unchawmi ña chayaramuña. ¡Chaymi mana ni pipas chay castigotaqa aguantayta atinqachu! nispanku.

7

144,000 runakuna sellowan sellasqa kasqankumanta

¹ Chaymantan rikullaranitaq tawa angelkunata. Paykunan kay allpa pachapa tawantin esquinanpi sayashasqaku, tawantin esquinanmanta wayra phukumuqta atajaspánku, saynapi chay wayra, allpa pachata, lamar qochata, hinallataq sach'akunatawan ama phukurpananpaç. ² Chaymantan rikullaranitaq huk angeltapas intipa lloqsimunan lawmanta hamushaqta. Paymi kawsaq Diospa sellonta apamusqa. Hinaspan payqa altota qaparispá waqyaran tawantin angelkunata; paykunan chashkisqaku atiyta, kay allpa pachata, hinallataq lamar qochatapás dañota ruwanankupaç. ³ Hinaqtinmi chay intipa lloqsimunan lawmanta hamuq angelqa chay tawantin angelkunata khaynata kamachiran:

—¡Amaraq kay allpa pachatapás, lamar qochatapás, hinallataq sach'akunatapás dañotaqa ruwaychisraqchu, Diosninchista serviq

wawankuna mat'enkupi sellasqa kanankukama! nispa.

⁴ Chaymantan noqaqa uyarirani chay sellowan sellasqa runakuna hayk'as kasqankuta. Chay sellasqa runakunaqa kasqaku 144,000. Paykunan kasqaku chunka ish kayniyoq hatun ayllumanta miramuq Israel nacionniyoq runakuna.

⁵ Judá sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Rubén sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Gad sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

⁶ Aser sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Neftalí sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Manasés sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

⁷ Simeón sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Leví sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Isacar sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

⁸ Zabulón sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

José sutiyoq ayllumantan 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Hinallataqmi Benjamín sutiyoq ayllumantapas 12,000 runakuna sellowan sellasqa kasqaku.

Ashka runakuna yuraq p'achawan p'achasqa kasqankumanta

⁹ Chaykuna pasaruqtiinmi, noqaqa rikullaran-itaq ashkallaña runakunata. Manan pipas paykunataqa yupayta atirankuchu. Paykunan kasqaku llapallan nacionkunamanta, tukuy niraq ayllukunamanta, tukuy clase llaqtayoq runakunamanta, hinallataq tukuy clase idiomapi rimaq runakunamantawan ima. Paykunaqa tiyana tronopa ñawpaqninpi, hinallataq Corderopa ñawpaqninpin, yuraq p'achawan p'achasqa sayashasqaku. Makinkupitaqmi palmerapa ramanta hap'isqaku. ¹⁰ Paykunan altota qapariranku. Hinaspan alabaspa hatuncharanku khaynata:

—¡Tronopi tiyaq Diosninchismi,
hinallataq Corderopiwan ima salvawaranchis!
niskanpu.

¹¹ Hinaqtiinmi llapallan angelkunaga tronopa muyuriqninpi, ancianokunapa muyuriqninpi, hinallataq tawantin atiyniyoq kawsaqkunapa muyuriqninpi sayashasqaku. Hinaspan paykunaqa tronopa ñawpaqninpi qonqorikuranku, asta mat'enkupas pampaman tupanankama. Hinaspan Diosta adoraranku ¹² khaynata:

—¡Qankunapa nisqaykichisman hinayá kachun!
¡Alabasqayá kachun Diosninchisqa hatu-hatun
kasqanmanta,
yachayniyoq kasqanmanta,
atiyniyoq kasqanmanta,
hinallataq kallpayoq kasqanmanta ima!
¡Paymanyá graciasta qospa adorasunchis wiña-
wiñaypaq!

¡Saynapuni kachun! nispanku.

¹³ Hinaqtinmi huknin kaq ancianoqa tapuwaran khaynata:

—¿Pikunataq waq yuraq p'achawan p'achasqa kaq runakunari? ¿Maymantataq paykunari hamurankú? nispa.

¹⁴ Chaymi noqaqa contestarani khaynata:

—Señor, qanmi chaytaqa yachanki, nispa.

Hinaqtinmi payqa niwaran khaynata:

—Paykunaqa hatu-hatun ñak'ariypi kasqankumanta lloqsimuqkunan kanku.

Hinaspapas paykunaqa Corderopa yawarninwan maqchisqan kanku. Chaymi paykunapa p'achankuqa suma-sumaq yuraqyachisqa kashan.

¹⁵ Chaymi paykunaqa Diospa tiyasqan tronopa ñawpaqninpi kashanku,

Diospa templonpi tuta p'unchaw adoraspanku.

Tronopi tiyaq Diosmi paykunawan kaspa, tukuy imamantapas waqaychanqa.

¹⁶ Chaymi paykunaqa manaña ni hayk'aqpas yarqachikunqakuñachu, nitaq ch'akichikunqakuñachu.

Paykunataqa manañan intipas nitaq ni imaruphaypas dañota ruwanqañachu.

¹⁷ Ichaqa tronopa chawpinpi kaq Corderon paykunataqa michinqa, imaynan ovejakunata michiqpas allin pukyu unukunaman apaspa, kawsay qokuq unuta tomachin chay hinata.

Hinaspan Diosqa wegenkutapas pichanqa, nispa.

8

Qanchis kaq sellomanta

¹ Qanchis kaq sellota qasuspa rollosqa librota Cordero kichariqtinmi, hanaq pachapiqa media hora hina, mana ni pipas bullata ruwaranchu.

² Hinaqtinmi Diospa ñawpaqninpi qanchis angelkuna nata sayashaqta rikurani. Hinaspan paykunaqa sapankamanku huk cornetata chashkiranku.

³ Chaymantan huk angelpas ashuyamuspa, altarpa ñawpaqninpi sayaykuran. Payqa qorimanta tazontan hap'isqa. Chay tazonmanmi ashka q'apaq inciensoswan hunt'aykuranku, Diospa akllasqan ch'uya runakunapa oracionnintawan kushkata Diosman ofrecenanpaq. Hinaspan chay angelqa chay ofrecenan ofrendataqa tiyana tronopa ñawpaqninpi kaq qorimanta ruwasqa altarman churayuran.

⁴ Hinaqtinmi chay inciensospa q'oshñiriyninga angelpa hap'isqan tazonmanta lloqsispa, Diospa kasqankama wicharan, chay ch'uya runakunapa oracionninkupiwan kushka.

⁵ Chaymantan chay angelqa incienso q'oshñichinan tazonta oqarispas, altarpipi kaq nina sansawan hunt'ayuspa, kay pachaman wikch'uyamuran.

Hinaqtinmi enteron kay pachapi kaykuna pasaran: rayokuna, hinallataq truenokuna t'oqyaran; relampagokuna llipikyaran, hinallataq terremotopas kay pachata thaptiran.

Qanchis cornetakunamanta

⁶ Chaymantan chay qanchis angelkunaqa corneta hap'isqankuta tocanankupaq

alistakuranku. ⁷ Primer kaq ángel cornetata tocaya qallarimuqtinmi, hanaq pachamanta kay pachaman chikchi chikchimuran, hinallataq ninapas yawarwan chapusqa urmayamuran. Hinaqtinmi enteron kay pachapa kinsa kaq parten ninawan ruphasqa karan. Saynallataqmi kay pachapi llapallan sach'akunamanta, hinallataq kay pachapi tukuy clase pastokunamantapas kinsa kaq parten ruphasqallataq karan.

⁸ Saynallataqmi ishkaq kaq ángel cornetata tocamuqtin, huk hatun rawrashaq orqo hina lamar qochaman wikch'uyusqa karan. Hinaqtinmi enteron lamar qochapa kinsa kaq parten yawarman tukuran. ⁹ Hinaqtinmi lamar qochapi llapallan kawsaqkunamanta kinsa kaq parten wañuran. Saynallataqmi lamar qochapi kaq barcokunamantapas kinsa kaq parten destruisqa karan.

¹⁰ Saynallataqmi kinsa kaq ángel cornetata tocamuqtin, hanaq pachamanta hatun ch'aska urmayamuran nina hina rawrariykuspa. Chay ch'askaqa urmayamuran llapallan mayukunapa, hinallataq llapallan pukyukunapa kinsa kaq partenmanmi. ¹¹ Chay ch'askapa sutinmi kasqa “Qatqe ajenjo”. Hinaqtinmi llapallan unukunamanta kinsa kaq parten qatqe unuman tukuran. Chaymi chay qatqe unumanta tomaq runakunaqa ashka wañuranku.

¹² Tawa kaq ángel cornetata tocamuqtinmi, in-tipa, killapa, hinallataq ch'askakunapapas, kinsa kaq parten dañasqa karan. Chaymi p'unchawpa kinsa kaq parten, hinallataq tutapapas kinsa kaq parten mana k'anchayniyoq qeparan.

¹³ Chaymantan qawarispay hanaq pachapi huk angelta anka hina phawashaqta rikurani. Paytan uyarirani altota qaparipa khayna nishaqta:

—¡Ay, ay, ay imaynaraq kankichis enteron kay pachapi kawsaqkuna, kinsantin qepaq angelkuna cornetankuta tocamuqtinku! nispa.

9

Pishqa kaq cornetamanta

¹ Pishqa kaq ángel cornetata tocamuqtinmi, huk ch'askata hanaq pachamanta kay pachaman urmayamuqta rikurani. Chay ch'askan ukhu pachapa llaventa chashkiran. ² Hinaqtinmi ukhu pachata llavenwan kicharuqtin, huk hatun hornomanta hina q'oshñi lloqsimuran. Chay q'oshñi lloqsimuqmi intita hinallataq cielotapas tutayaykachiran. ³ Hinaqtinmi chay q'oshñimanta langostakuna hina lloqsimuranku. Hinaspan enteron kay pachaman hunt'aykuranku. Chaymi chay langostakunaqa atiyta chashkiranku, huk ato-atoq uru hina runakunata picananpaq. ⁴ Hinaqtinmi Diosqa chay langostakunata kamachiran, kay pachapi llapallan sach'akunata, plantakunata, hinallataq tukuy clase verde qorakunatapas ama mikhunankupaq. Aswanqa Diospa sellonwan mat'enkupi mana marcasqa runakunallata k'irispa, ñak'arichinankupaqmi kamachiran. ⁵ Ichaga Diosqa manan permitiranchu, chay langostakuna runakunata wañuchinanpaqqa. Aswanmi Diosqa permitiran, chay langostakunaqa pishqa killa hunt'a runakunata ñak'arichinanpaq. Chaymi

chay langostakunapa picasqanqa anchata nanaran, imaynan ato-atoq urupa picasqan hinataraq. ⁶ Hinaspan enteron kay pachapi runakunaqa chay pishqantin killapi wañuyta mashkanqaku. Ichaqa manataqmi wañuytaqa atinqakuchu. Aswanmi wañuyqa paykunamanta ayqekushanmanpas hina kanqa.

⁷ Chay langostakunaqa rikch'akuranku, guer-rapi peleanankupaq alistasqa caballokunaman hinan. Umankupin kasqa qorimanta ruwasqa corona hina. Uyankutaqmi kasqa runapa uyanman rikch'akuq hina. ⁸ Chukchankutaqmi kasqa warmipa chukchanman rikch'akuq hina. Kirunkutaqmi kasqa leonpa kirunman rikch'akuq hina. ⁹ Qasqonkutaqmi kasqa fierromanta ruwasqa chalecowan protegesqa hina. Saynallataqmi raphrankupas anchallataña bullata ruwasqa, imaynan guerraman riq caballokunapa chutasqan carretapas raqaqyaspa bullata ruwan chay hinataraq. ¹⁰ Saynallataqmi chay langostakunapa chupanqa ato-atoq urupa chupanman rikch'akusqa. Chay chupanpa puntanpitaqmi awqa hina picananpaq kasqa. Chay picananwanmi chay langostakunaqa runakunata picaspa, pishqa killa hunt'a nishuta ñak'arichisqa. ¹¹ Chay langostakunapa jefenqa ukhu pachapi mana allin angelmi kasqa. Chay angelpa sutinmi hebreo rimaypi kasqa “Abadón”; griego rimaypitaqmi kasqa “Apolión”. Chay sutikunan khayna ninanta nin: “Mana imaman tukuchi”, ninanta.

¹² Kaykunapa pasasqanwanmi chay primer kaq ancha ñak'ariy pasaran. Ichaqa faltashan-

raqmi ishkey kaq hinallataq kinsa kaq ancha ñak'ariykunapa hamunan.

Soqta kaq cornetamanta

¹³ Soqta kaq ángel cornetata tocamuqtinmi, huk waqyakuqpa vozninga Diospa ñawpaqninpi kaq qorimanta altarpa tawantin waqrankunapa chawpinmantan uyarikamuran. ¹⁴ Chay waqyakuqmi chay soqta kaq corneta tocaq angelta khaynata niran:

—Éufrates hatun mayupa cercanpi tawantin watasqa angelkunata kacharimuy, nispa.

¹⁵ Hinaqtinmi chay soqta kaq angelqa chay tawantin watasqa angelkunata kachariran, enteron kay pachapi runakunamanta kinsa kaq partenta wañuchinankupaq. Chay tawantin angelkunan preparasqa kasqaku, chay watapi, chay kil-lapi, chay p'unchawpi, hinallataq chay horaspi chay runakunata wañuchinankupaq. ¹⁶ Hinaspapas uyariranin hayk'a tropa soldadokunas caballokunapi montayukuspa peleaqkunata. Chay soldadokunaqa ishkey pachaq millonmi kasqaku.

¹⁷ Noqaqa visionpin rikurani chay caballokunata, hinallataq chay caballopi montakuq soldadokunatawan ima. Chay caballokunapa hinallataq chay soldadokunapa qasqonpin churasqa kasqa huk chalecoman rikch'akuq. Chay chalecon kasqa nina sansa hina puka, zafiro hina azul, hinallataq azufre hina q'ello. Chay caballokunapa umanmi leonpa umanman rikch'akusqa. Siminkumantataqmi lloqsimusqa q'oshñi, nina, hinallataq azufre

ima. ¹⁸ Hinaqtinmi kay pachapi llapallan runakunamanta kinsa kaq parten wañuranku, chay caballokunapa siminmanta lloqsimuq q'oshñiwan, ninawan, hinallataq azufrewan ima. ¹⁹ Chay caballokunapa atiyninga kasqa siminkupi, hinallataq chupankupi iman. Hinaspapas chay caballokunapa chupanqa mach'aqwaykuna hina umayoqmi kasqa, runakunata anchata k'irispa ñak'arichinanpaq.

²⁰ Ichaqa chay plagakunawan mana wañuspa qepakuq runakunaqa manan huchankumantaqa wanakurankuchu; nitaqmi demoniokunatapas hinallataq runakunapa ruwasqan idolokunatapas adoraytaqa de-jarankuchu. Aswanmi rumimanta, k'ullumanta, qorimanta, qolqemanta, hinallataq bronce-manta ruwasqa idolokunata adoraranku. Ichaqa chay falso dioskunaqa manan rikunkuchu, uyarinkuchu, nitaq purinkupashchu.

²¹ Hinaspapas chay runakunaqa manan wanaku-rankuchu, runamasinku wañuchisqankumanta, layqakuna ruwasqankumanta, waqllikuypi purisqankumanta, hinallataq suwakuy-pi purisqankumantapas.

10

Huk angelmanta taksa libromantawan

¹ Chaykuna pasaruqtinmi, huk ancha atiy-niyuq angeltañataq rikurani, hanaq pachamanta phuyu ukhupi urayamushaqta. Chay angelpa umanmi k'uychiwan adornasqa hina kasqa. Uyantaq intipa k'anchayninman hinaraq

rikch'akusqa. Saynallataqmi ish kaynin chakinkunapas altoman aysakuq nina rawraq hinaraq kasqa. ² Makinpitaqmi hap'isqa huk taksa libro kicharisqata. Hinaspanmi chay angelqa phaña kaq chakinwan saruran lamar qochata, lloq'e kaq chakinwanñataq allpa pachata. ³ Hinaspan qapariran huk león hinaraq. Saynata qapariqtinmi qanchis vozkuna uyarikuran huk rayo t'oqyamuq hinaraq. ⁴ Saynata chay qanchis vozkuna rayo t'oqyaq hinaraq uyarikuqtinmi, noqaqa chaykuna uyarisqayta ña escribinayña kasharan. Ichaqa chay ratollapin hanaq pachamanta huk vozta uyarirani khayna nimuwaqta:

—Chay qanchis vozkuna nimusqantaqa ama escribiychu; aswan waqaychay mana pipa yachasqallan, nispa.

⁵ Hinaqtinmi chay lamar qochapi huknin chakinwan, hinallataq allpa pachapi huknin chakinwan sayaq angelta rikurani, {phaña} makinta cieloman oqarishaqta. ⁶ Diosmi hanaq pachatapas, kay pachatapas, lamar qochatapas, hinallataq tukuy kaqkunatapas unancharan. Chayraykun chay angelqa huk juramentota ruwaran, wiña-wiñaypaq kawsaq Diospa sutinpi khaynata:

—Diosqa manañan astawanqa suyanqañachu. ⁷ Aswanmi chay qanchis kaq ángel cornetata tocamuqtin, Diospa pakasqa hina planninkunaga cumplikunqa, imaynatan ñawpaq tiempopi serviqnin profetakunaman willaran chayman hina, nispa.

⁸ Hinaqtinmi hanaq pachamanta uyarisqay vozqa kaqmanta nimuwaran khaynata:

–Riy; hinaspa chashkimuy chay taksa kichasqa librochata, lamar gochapi huknin chakinwan, hinallataq allpa pachapi huknin chakinwan sayaq angelpa makinmanta, nispa.

⁹ Saynata niwaqtinmi noqaqa, chay angelpa kasqanman rispay, khaynata nirani:

–Chay hap'isqayki librochata qoway, nispa.

Saynata niqtiymi chay angelqa niwaran khaynata:

–Kay librochata chashkiwaspayki mikhuy. Simiykipin abejapa mielnin hina mishk'isunki; ichaqa wiksayki ukhupitaqmi millayta qatqesunki, nispa.

¹⁰ Hinaqtinmi angelpa makinmanta chay librochata chashkispay mikhurani. Chaymi simiypiqqa abejapa mielnin hina mishk'iwaran; wiksaypin ichaqa millayta qatqewaran.

¹¹ Hinaqtinmi chay hanaq pachamanta uyarisqay vozqa niwaran khaynata:

–Huktawanmi runakunaman willamunayki Diospa nisqanmanta, imakunas ashka llaqtakunawan pasananmanta, ashka nacionkunawan pasananmanta, ashka idiomakuna rimaq runakunawan pasananmanta, hinallataq reykunawanpas imakunas pasananmanta ima, nispa.

11

Ishkay profetakunamanta

¹ Chaymantan chay vozwan rimapayamuwaqqa qowaran medinapaq bastonman

rikch'akuq huk soqos k'aspita. Hinaspan khaynata niwaran:

—Riy, hinaspa Diospa templonta hinallataq altarnintawan medimuy. Hinaspa chay templopi hayk'as Diosta adoraq runakunata yupamuy. ² Ichaqa chay templopa pationtaqa ama medimuychu. Chay hawa patiopin kashanku Diospi mana creeq ashka nacionniyoq runakuna. Paykunan Jerusalén llaqtata dominaspa gobiernanqaku kinsa wata parten. ³ Hinaqtinmi noqaqa chay p'unchawkunapi ish kaynin noqamanta willakuq profetaykunata kamachisaq, luto p'achawan p'achakuspanku, kinsa wata parten noqamanta willakunankupaq, nispa.

⁴ Chay ish kaynin profetakunaqa kashanku kay pachata kamachiq Diospa ñawpaqninpin. Hinaspapas chay profetakunaqa aceitunata ruruq ish kay olivos sach'akuna hinan kanku. Hinallataqmi chay profetakunaqa, Diospa ñawpaqninpi kaq ish kaynin candelabrokuna hina kanku. ⁵ Sichus pipas chay ish kaynin profetakunata ima mana allintapas ruwayta munanqaku chayqa, paykunan siminkumanta nina rawrayta phukurispanku, llapallan enemigonkutaqa wañuchinqaku. Saynatan wañunanku pipas paykunata wañuchiy munaqkunaqa. ⁶ Hinaspapas chay ish kaynin profetakunaqa atiy niyoqmi kanqaku Diosmanta willakusqanku tiempopi parata mana parachimunankupaq, unutas yawarman tukuchinankupaq, hinallataq munasqanku horaspi kay pachapi tiyaqkunata tukuy clase

milla-millay onqoykunawan ñak'arichinankupaq ima.

⁷ Chay ish kaynin profetakuna Diospa cheqaq willakuyninta lliw runakunaman willayta tukurullaqtinmi, mancharikuypaq millay animal ukhu pachamanta lloqsimunqa. Hinaspan chay millay animalqa chay ish kay profetakunawan peleanqa; hinaspan chay profetakunata vencespa wañuchinqa.

⁸ Chay ish kay profetakunapa cuerpontaqmi, Señor Jesucristota cruzpi chakataspa wañuchisqanku hatun llaqtapa principal callenpi wikch'usqa qepanqa. Chay llaqtatan runakunaqa rikch'anachinku Sodoma llaqtawan, hinallataq Egipto nación llaqtawan ima.

⁹ Hinaspan tukuy nacionkunamanta runakuna, tukuy llaqtakunamanta runakuna, tukuy clase runakuna, tukuy ayllukunamanta runakuna, hinallataq tukuy idiomapi rimaq runakuna, chay ish kay profetakunapa wañusqa cuerpontaqa kinsa p'unchaw parten rikunqaku. Ichaqa manataqmi permitinqakuchu, chay profetakunapa cuerponta p'ampanankutaqa.

¹⁰ Chay ish kay profetakunaqa wañuchisqa kanqaku, huchallapi kawsaq runakunata q'aqchaspa ñak'arichisqankuraykun. Chaymi sayna wañusqa kasqanta rikuspanku, enteron mundontinpi runakunaqa kusikunqaku. Hinaspan kusikuymanta fiestata ruwaspa, paykunapura regalokunata apachinakunqaku.

¹¹ Ichaqa chay kinsa p'unchaw parten pasaruqtinmi, chay ish kaynin profetakunataqa wañusqa kasqankumanta Dios kawsarichimuran. Hinaqtinmi chay kawsarimusqankuta

llapallan runakuna rikuspanku, anchata mancharikuranku. ¹² Hinaqtiinmi chay ishkaynin profetakunaqa alto uyarikuq vozta cielomanta uyariranku. Chay vozmi khaynata nimuran:

—¡Wichamuychis kayman! nispa.

Hinaqtiinmi paykunaqa, llapallan enemigonkuna rikushaqtin, hanaq pachaman phuyu ukhupi wicharanku. ¹³ Chay ratollapitaqmi nishuta terremoto pasaran. Hinaqtiinmi enteron llaqtamanta chunka kaq parten thuñichisqa karan. Chaymi chay llaqtapi qanchis waranqa runakuna wañuranku. Ichaqa wakin kawsaq runakunañataqmi anchata mancharikuspanku, hanaq pachapi kawsaq Diosta alabaranku.

¹⁴ Kaykunapa pasasqanwanmi chay ishkay kaq ancha ñak'ariy pasaran. Ichaqa ñan hamushanña kinsa kaq ancha ñak'ariyqa.

Qanchis kaq cornetamanta

¹⁵ Qanchis kaq ángel cornetata tocamuqtiinmi, hanaq pachapi fuerte vozkuna uyarikuran khaynata:

—Diosninchismi Salvadorninchis Jesucristopiw ña gobiernashanña enteron kay pachata. Payqa wiña-wiñaypaqmi gobiernanqa, rey kasqanrayku, nispa.

¹⁶ Hinaqtiinmi ishkay chunka tawayoq tiyana tronokunapi tiyaq ancianokunaqa, Diospa ñawpaqninpi qonqorikuspa, pampakama k'umuranku. Hinaspan Diosta adoraranku ¹⁷ khaynata:

—Tukuy atiyniyoq Señor Diosniyku,

qanmi kanki ñawpaq tiempopi kaqpas, kunan tiempopi kaqpas, hinallataq qepa tiempo-man hamuq Diosniykuqa.

Chaymi graciasta qoykiku, ancha atiykiykitanoqaykuman rikuchiwasqaykikumanta, hinallataq gobiernayta qallarisqaykimantawan ima.

¹⁸ Qanpi mana creeq runakunan llapallan nación llaqtakunapi phiñasqa kashanku.

Ichaqa phiñakuyniykiwan castiganayki p'unchawmi kunanqa ña chayaramunña.

Chaymi kunanqa llapallan wañusqa runakunata juzganki.

Ichaqa servisuqniyki llapallan profetaykikunamanmi premionta qopunki,

saynallataq sutiykiya respetaspa ch'uya songowan servisuqniyki runakunamanpas, importante kaqkunamanpas hinallataq menos importante kaqkunamanpas.

¡Kunanmi tiempo chayamun kay pachapi tukuy unanchasqaykikunata destruiq runakunata juzgaspa ñut'unaykipaq! nispa.

¹⁹ Hinaqtiinmi hanaq pachapi Diospa templon kicharikuran. Chay templo ukhupitaqmi rikukuran tablamanta ruwasqa baúl hina arca del pacto nisqanku. Hinaqtiinmi rayokuna fuerteta t'oqyamuran; alto qapariy vozkuna uyarikuran; truenokuna t'oqyamuran; terremotokuna pasaran; hinallataq chikchipas nishuta chikchimuran.

12

Huk warmimanta dragonmantawan

¹ Chaymantan hanaq pachapi rikurani mancharikuypaq hina huk hatu-hatun señalta: chay señalpin rikurani huk warmita intiwan hina p'achasqata, chakinpa pachanpitaqmi huk killapas kashanman hinata, saynallataq umanpipas chunka ishkay ch'askakunayoq coronata. ² Chay warmiqa onqoqmi kasqa. Chaymi onqokunanpaq dolor hap'iqtin nishuta qaparqachasqa.

³ Chaymantataqmi kaqmanta rikhurillarantaq huk hatu-hatun señal hanaq pachapi: chay señalpin rikullaranitaq dragonwan sutichasqa huk hatunkaray puka animalta. Chay dragonmi kasqa huk hatunkaray qalaywaman rikch'akuq; hinaspapas chay dragonqa kasqa qanchis umayoq, chunka waqrayoq, hinallataq sapankama umanpi coronayoq ima.

⁴ Hinaspanmi chay dragonqa chupanwan hanaq pachapi llapallan ch'askakunamanta kinsa kaq partenta aysaspa arrastrasqa. Hinaspan chay ch'askakunataqa kay allpa pachaman wikch'uyamuran. Saynallataqmi hanaq pachapi rikusqay warmi ña onqokunanpaq hinaña kashaqtin, chay dragonqa ñawpaqninpi sayaspa, chay warmipa wawan naceramuqtin hinalla mikhurunanpaq listollaña suyan. *[Nota: Chay dragonqa diablón. Chay wikch'usqa ch'askakunataqmi diablota qatikuq angelkuna karanku. Paykunan Diospa contranpi sayariranku diablota qatikunankupaq. Sayna ruwasqankuwanmi paykunaqa demoniokunaman tukupuranku Apocalipsis 12.9].* ⁵ Hinaqtinmi chay warmiqa huk qari wawata onqokuran, kay

enteron mundopi kaq llaqtakunata atiyinwan gobiernananpaq. Ichaqa chay warmipa wawanta qechuruspankun, tronopi tiyaq Diospa ñawpaqninman aparanku. ⁶ Chay lugarmantan chay onqokuq warmiqa ishkapakuran Diospa preparasqan ch'inñeq lugarman, chay lugarpi kinsa wata parten cuidasqa kananpaq.

Ashka angelkunapa jefen ángel Miguel dragonwan pelesqanmanta

⁷ Chaykuna pasasqanpa qepanmanmi hanaq pachapi guerra karan. Chaypin angelkunapa jefen ángel Miguelqa kamachisqan angelkunapiwan kushka dragonpa contranpi pelearanku, hinallataq chay dragonta qatikuq mana allin angelkunapa contranpiwan ima.

⁸ Hinaqtinmi chay dragonqa qatinqin mana allin angelkunapiwan vencesqa karanku. Chaymi Diosqa hanaq pacha cielopi tiyanankutaqa manaña paykunataqa permitiranñachu.

⁹ Hinaqtinmi chay dragontaqa hanaq pachamanta kay pachaman wikch'uyamuranku, payta qatinqin llapallan angelninkunatawan kushkata. Chay dragonmi kasqa diablo, ñawpaq kay pacha qallariypi mach'aqway formapi rikhuriq. Chay diablotan Satanaswan suticharanku. Hinaspapas chay diablon kay pachapi llapallan runakunataqa engañashan.

¹⁰ Chaymantan uyarillaranitaq hanaq pacha cielopi huk hatu-hatun waqyakuyta, khayna niqta:

—Diosninchismi kunan
paypi creeq runakunata ña salvarunña.

Paymi rikuchiwan chis tukuy atiy niyoq kasqanta.
Pay sapallanmi gobiernananpaq tukuy atiy niyoq
Reyqa.

Diosmanta Hamuq Criston enteron kay
pachataqa kunanmanta gobiernanqa.

Cristoqa gobiernanqa, Diospa ñawpaqninmanta di-
ablo wikch'uyamusqa kaqtinmi.

Chay diabloqa tuta p'unchawmi Diospi creeq
wawqe pananchiskunataqa Diospa
ñawpaqninpi acusan.

¹¹ Jesucriston huk Cordero hina cruzpi yawarn-
inta ch'aqchuspa wañuran.

Chay sacrificio ruwasqanwanmi, Jesucristopi
creeq wawqe pananchiskunaqa, salvasqa
karanku.

Chaymi Jesucristopa sacrificio ruwasqanwan,
hinallataq Jesucristomanta willakusqanku pal-
abrawan ima, chay creyentekunaqa dia-
blota venceyta atiranku.

Hinaspapas chay wawqe pananchiskunaqa
manan manchakurankuchu wañuytaqa.

Aswanmi paykunaqa Jesucristomanta
willakusqankurayku, listo karanku
wañunankupaqa.

¹² Chayraykuyá hanaq pachakuna, hinallataq
chaypi llapallan kawsaqkunapas, ¡kusikuy-
chis!

¡Ichaqa ay imaynaraq kankichis kay pachapi,
hinallataq lamar qochapi kawsaqkunaqa!

Diabloqa sinchi phiñasqan kashan, poco tiem-
pollaña kananpaq kasqanta yachakusqan-
rayku.

Chayraykun qankunaman urayamun, qankunata ñak'arichisunaykichispaq, nispa.

¹³ Hinaqtinmi chay dragonqa kay pachaman wikch'uykamusqa kasqanta yachakuspan, chay qari wawacha onqokuq warmita qatiykachayta qallariran. ¹⁴ Ichaqa Diosmi huk hatun ankapa ishkey raphrankunata chay warmiman qoran, chay raphrakunawan huk karu ch'inñeq desierto lugarman phawananpaq, saynapi chay dragonmanta ishkapakuspa, chaypi kinsa wata parten protegesqa kananpaq. ¹⁵ Hinaqtinmi chay dragonqa siminmanta ashka unuta aqturan, mayu hinaray puririnanpaq, saynapi chay warmita chay mayu apaspa wañuchinanpaq. ¹⁶ Ichaqa allpa kicharikuspanmi, chay dragonpa aqtusqan mayuta millp'urparan. Saynapin chay warmiqa salvasqa karan. ¹⁷ Hinaspan chay dragonqa chay warmipa contranpi anchata phiñakuspa, chay warmipa mirayninkunawan peleananpaq riran. Chay warmipa mirayninkunaqa karanku Diospa kamachisqankunata kasukuspa kawsaq runakunan, hinallataq Jesucristomantapas mana ishkeyaspa willakuqkunan. { ¹⁸ Hinaqtinmi chay dragonqa lamar qochapa patallanpi sayaykuran }.

13

Lamar qochamanta lloqsimuq millay animalmanta

¹ Noqa Juanmi lamar qochapa patanpi sayaykurani. Hinaspan lamar qochamanta lloqsimuq huk ancha mancharikuypaq millay animalta rikurani. Chay animalqa kasqa qanchis umayoqmi,

hinallataq chunka waqrayoq ima. Sapankama waqranpitaqmi huk coronata apasqa. Saynalataqmi sapankama umanpipas escribisqa kasqa Diosta ofiendeq millay sutikuna. ² Chay rikusqay millay animalqa leopardomanmi rikch'akusqa. Ichaqa chakinñataqmi osopa chakin hina kasqa. Siminpas leonpa hocicón hinan kasqa. Hinaqtiinmi dragonqa chay millay animalman atiynta, tiyanan trononta, hinallataq autoridad kaynintapas entregaykuran. ³ Chay millay animalpa huknin kaq umanpin, huk millay k'iri kasqa wañunanpaq hina. Ichaqa chay k'irin sanoyaruqtiinmi, chay sanoyasqanwan enteron mundontinpi llapallan kawsaqkunaqa anchata admirakuranku. Hinaspan chay millay animalpi creespa, payta qatikuranku. ⁴ Hinaspan chay dragontaqa llapallan runakuna adoraranku, chay millay animalman atiynta qosqanrayku. Saynallataqmi runakunaqa adorallarankutaq chay millay animaltapas, khaynata nispanku:

—¿Pitaq kay millay animal hina ancha atiyniyoqri kanman? ¿Pitaq paywan peleaytari atinman? nispanku.

⁵ Hinaqtiinmi chay millay animalqa permissqa karan, Diospa contranpi millay qenlli rimaykunata rimanapaq, hinallataq tawa chunka ishkeyniyoq killa gobiernananpaq ima. ⁶ Hinaqtiinmi chay millay animalqa millay rimaykunata rimaspa Diosta k'amiran. Saynallataqmi maldeciran Diospa sutinta, Diospa tiyanan trononta, hinallataq hanaq pachapi llapallan kaqkunatapas. ⁷ Saynallataqmi chay millay animalqa permissqa karan, Diospi creeq

runakunapa contranpi peleaspa, vencenanpaq. Saynallataqmi payqa atiytapas chashkiran, lliw ayllukunata, llapallan llaqtakunata, tukuy idiomapi rimaqkunata, hinallataq lliw nacionkunatapas gobiernananpaq. ⁸ Chay millay animaltan adoraranku enteron mundomanta runakuna. Paykunaga chay millay animaltaqa adoraranku, chay Libro de la Vida nisqapi sutinku mana escribisqa kasqanraykun. Chay Libro de la Vidaqa sacrificasqa Corderopa libronmi. Chay Corderotaqa kay pacha manaraq unanchasqa kashaqtinmi, Diosqa ña destinaranña (noqanchisrayku) wañunanpaq.

⁹ Saynaqa ninriyoq kaspaykichisqa, kay qatinqin nisqaykunatayá allinta uyariychis:

¹⁰ Pipas carcelman apasqa kananpaq kaqqa, carcelmanmi apasqa kanqa.

Pipas espadawan wañuchisqa kananpaq kaqqa, espadawanmi wañuchisqa kanqa.

Chaymi Diospi cheqaqtapuni creeq runakunaga, ñak'ariykunata pacienciawan soportayta yachananku, hinallataq Diospipas cheqaqtapuni confiyta ima. *[Nota: Kay Apocalipsis libropin ancha mancharikuypaq millay animalkunamanta rimashan. Chay animalkunaga kankuman diablota yanapaq demoniokunan].*

Allpa pachamanta lloqsimuq millay animalmanta

¹¹ Chaykuna pasaruqtinmi, rikullaranitaq huk millay animaltapas allpa pachamanta lloqsimushaqta. Chay millay animalqa ishkay waqrayoqmi kasqa. Chay waqrankunaga toro ovejapa waqrankuna hinan kasqa. Ichaqa dragón

hinataqmi rimasqa. ¹² Chay ishkey kaq millay animalqa, primer kaq millay animalmantan atiyta chashkiran. Hinaspan chay ishkey kaq millay animalqa, chay atiy chashkisqanwan, enteron mundontinpi runakunata obligaran, k'irinmanta sanoyaq chay primer kaq millay animalta adoranankupaq. ¹³ Hinaspapas chay ishkey kaq millay animalqa, runakuna rikunankupaqmi, admirakuypaq milagrokunata ruwaran. Hinaspan llapallan runakuna rikushaqtin, cielomanta rawrashaq ninata kay pachaman urmayachimuran. ¹⁴ Saynata ruwaspan chay ishkey kaq millay animalqa, primer kaq millay animalpa atiy qosqanwan, ashka milagrokunata ruwaspa, runakunata engañaran. Hinaspan chay ishkey kaq millay animalqa runakunata kamachiran, chay primer kaq millay animalpa imagenninta ruwanankupaq, saynapi chay k'irisqa primer kaq millay animalpa imagenninta runakuna hatarichispa adoranankupaq. Chay primer kaq millay animalqa espadawan ancha k'irisqa kashaspapas kawsarimuranmi. ¹⁵ Hinaspapas chay ishkey kaq millay animalqa permissqan karan, chay primer kaq millay animalpa imagenninman kawsayta qonanpaq, rimachinanpaq, hinallataq chay imagenta mana adoraq llapallan runakunata wañuchinanpaq ima. ¹⁶ Saynallataqmi chay ishkey kaq millay animalqa obligaran, hatunkunata, uchuykunata, qapaqkunata, wakchakunata, mana esclavokunata, hinallataq esclavokunatapas, mat'enkupi otaq phaña

makinkupi marcasqa kanankupaq. ¹⁷ Hinaqtiinmi chay millay animalpa sutinwan mana marcasqa kaqkunaga, otaq sutinpa numeronwan mana identificasqa kaqkunaga, manan vendeypapas nitaq rantiytapas atirankuchu. Aswanqa marcasqa kaqkunallan vendeypapas, hinallataq rantiytapas atiranku.

¹⁸ Kaykunata entiendenapaqqa yachayniyoqmi kananchis. Ichaqa pipas yachayniyoq kaqqa, chay millay animalpa numeronta yupaspan significadonta yachanan. Chay millay animalpa sutinta identificaq numeroqa, runaq sutinpa numeronmi. Chay numeroqa kaymi: 666.

14

144,000 runakunapa takisqankumanta

¹ Chaykuna pasaruqtiinmi qawarirani. Hinaspan Si6n nisqa orgopi Corderota rikurani, 144,000 runakunawan kushka sayashaqta. Hinaspapas chay runakunaga sapankamankun Corderopa sutinwan, hinallataq Dios Taytapa sutinpiwan mat'enkupi marcasqa kasqaku. ² Hinaspapas uyarillaranitaqmi hanaq pachamanta huk vozta. Chay vozqa rikch'akuran imaynan ashka unu phaqchamuspa qaparisqanman, hinallataq rayopa t'oqyamusqanman hinaraqmi. Hinaspapas chay voz uyarisqayqa, arpa tocaq ashka musicokunapa tocasqanmanmi rikch'akuran. ³ Hinaspan chay 144,000 salvasqa runakunaga, Corderopa tiyanan trononpa ñawpaqninpi, tawa atiyniyoq kawsaqkunapa ñawpaqninpi, hinallataq ancianokunapa

ñawpaqninpi ima, huk mosoq himnota takiranku. Chay mosoq himno takisqankutaqa manan ni pipas yachaytaqa atirankuchu. Aswanqa kay pachapi llapallan tiyaq runakunamanta salvasqa kaq 144,000 runakunallan chay mosoq himnotaqa takiyta atiranku. ⁴ Hinaspapas paykunaqa warmikunawan mana huchallikuspa kawsaq runakunan kasqaku. Paykunaqa Corderowan kushkan mayta riqtinpas puriranku. Hinaspapas paykunaqa, liiw runakuna ukhumantan, Diospa hinallataq Corderopa rantisqan karanku. Saynapi paykunaqa salvasqa karanku huk primicia hina. ⁵ Hinaspapas paykunaqa {Diospa tiyanan trononpa ñawpaqninpiqa} ch'uya sonqoyoq mana llullakuq runakunan karanku. Chayraykun paykunaqa mana ni pipa acusanan karanku.

Kinsa angelkunapa willakusqanmanta

⁶ Chaymantan noqaqa rikullaranitaq huk angelta alto cielopi phawashaqta. Paymi kay pachapi llapallan tiyaqkunaman, llapallan nacionkunaman, llapallan llagtakunaman, llapallan ayllukunaman, hinallataq tukuy idiomapi rimaq runakunaman ima Diosmanta wiñaypaq allin willakuykunata willaran, saynapi runakuna (Diospi creespa) salvasqa kanankupaq. ⁷ Hinaspan chay angelqa altota rimaspa, khaynata willaran:

—Diosta manchakuychis, hinaspa payta alabaychis. Kunanmi tiempo ña chayaramunña llapallan runakunata Dios juzgananpaq. Saynaqa kay pacha ruwaq, hanaq pacha ruwaq, lamar qocha

ruwaq, hinallataq unu t'oqyamuy pukyukunata ruwaq Diosta adoraychis, nispa.

⁸ Chaymantan ishkaq kaq angelñataq, chay primer kaq angelpa qepanta rispa, khaynata niran:

—Chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa ñan destruisqaña kashan. Chay llaqtaqa llapallan llaqtakunapi tiyaq runakunatan waqllichispa huchallichiran, imaynan allin poqosqa vinowan mach'achiq hinarraq, nispa.

⁹ Chaymantan kinsa kaq angelñataq, chay ishkaq kaq angelpa qepanta rispa, altota qaparispa, khaynata niran:

—Sichus pipas chay primer kaq millay animalta, hinallataq chay millay animalpa imagennintawan adoranqa, hinallataq chay millay animalpa marcanwan makinpi otaq mat'enpi marcachikunqa chayqa, ¹⁰ Diosmi anchata phiñakuspa, chay marcachikuq runataqa alli-allinta castiganqa. Chay castigoqa manan yanqa castigollachu kanqa. Aswanqa nina rawraypi, hinallataq t'impushaq azufrepin anchata ñak'arinqa. Chay ñak'arisqantan rikunqaku, Cordero hinallataq Diospa ch'uya angelninkunapiwan ima. ¹¹ Chay ñak'arisqanku nina rawrayqa wiña-wiñaypaqmi q'oshñinqa. Chaymi mana samariyqa kanqachu ni tutapas nitaq p'unchawpas chay millay animalta hinallataq imagennintawan adoraqkunapaqqa, hinallataq chay millay animalpa sutinwan marcasqa kaqkunapaqpas, nispa.

¹² Chaymi Diospi creeq llapallan runakunaqa, tukuy ñak'ariykunapi tarikuspapas soportaspa, pa-

cienciayoq kananku, Diospa kamachisqankunata kasukunanku, hinallataq Jesucristopipas mana ishkayaspa iñinanku.

¹³ Chaymantan noqaqa uyarillaranitaq hanaq pacha cielomanta waqyakuspa, khayna nimuqta:

—Escribiy kayta: Ancha kusionan kanqaku, kunanmanta ñawpaqman Señor Jesucristopi cheqaq-tapuni confiaspa wañuq runakunaqa, nispa.

Hinaqtinmi Diospa Espiritunqa khaynata niran:

—Arí, paykunaqa tukuy llank'aykunamanta, hinallataq ñak'ariykunamantawan iman samanqaku, allin kaqkunata ruwasqankurayku, nispa.

Juicio p'unchawmanta

¹⁴ Chaymanta, qawarispaymi, noqaqa yuraq phuyuta rikurani. Chay phuyupitaqmi tiyashasqa Diosmanta Hamuq Runaman rikch'akuq runa. Payqa umanpin qorimanta coronayoq kasqa, hinallataqmi makinpipas allin afilesqa ishunata hap'isqa. ¹⁵ Hinaqtinmi huk angelñataq templo-manta lloqsimuspa, (Dios Taytapa nisqanta) al-tota qaparispas, chay phuyupi tiyaqta khaynata niran:

—Ishunaykiwan rutuyta qallariyña. Ñan cosechana tiempoqa chayaramunña. Kay pachapi cosechaqa listoñan kashan rutuspa oqarinaykipaq, nispa.

¹⁶ Chaymi chay phuyupi tiyaq runaqa kay pachapi cosechata ishunanwan raturan. Hinaspan kay pachapi cosechaqa cosechasqa karan.

¹⁷ Saynallataqmi huk angelpas hanaq pachapi kaq templomanta lloqsimuran. Paypas makinpin afilesqa ishunayoq kasqa. ¹⁸ Chaymantan huk

angelñataq templo ukhupi altarmanta lloqsimuran. Chay angelqa ninata kamachinanpaqmi atiyniyoq kasqa. Hinaspan afilesqa ishunayoq angelta khaynata niran:

—Enteron allpa pachapi uvas sach'akunapa rurunata ishunaykiwan rutuyta qallariy. Chay allpa pachapi uvaskunaqa ñan poqoña kashan, nispa.

¹⁹ Hinaqtinmi chay angelqa kay pachapi uvaskunata raturan. Hinaspan chay uvaskunataqa sarunanku pozoman churaran. Chay pozoqa Diospa ancha phiñakuyninmi. (Chaypin Diospa contranpi hatariq llapallan huchasapa runakuna castigasqa kanqaku).

²⁰ Chay pozoqa manan llaqta ukhupichu karan, aswanqa llaqtamanta lloqsina waq lawninpin. Chaypin chay uvaskunataqa pozopi saruranku. Chaymi chay sarusqanku pozomantaqa mayu hinarraq yawar lloqsimuran. Hinaqtinmi chay yawar mayuqa caballokunapa kunkankamaraq ayparan. Hinaspan chay yawarqa, kinsa pachaq kilometrotaraq puririran.

15

Qanchis angelkunamanta

¹ Chaymantan noqaqa ancha admirakuypaq hatu-hatun señalta hanaq pacha cielopi rikurani. Chaypin qanchis angelkuna, qanchis kaq último plagakunata apamuranku, kay pachata castiganankupaq. Chay qanchisnintin plagakunawan huchasapa runakuna castigasqa kaqtinkun, Diospa ancha phiñakuynin tukukunqa.

² Hinaqtinmi noqaqa rikullaranitaq ninawan chapusqa vidriomanta cristal hina lamar qochata. Chay lamar qochapa patanpitaqmi rikurani ashka runakunata sayashaqta. Chay runakunan kasqaku chay millay animalta venceq runakuna, chay millay animalpa imagenninta mana adoraqkuna, hinallataq chay millay animalpa numeronwan otaq sutinwanpas mana marcachikuqkuna ima. Paykunamanmi Diosqa tocana arpata sapankamankuman qoran.

³ Hinaspan paykunaqa chay arpakunawan, Moisespa takisqan takita, hinallataq Corderopa takintawan takiranku khaynata:

“Señor Diosnillayku, qanqa tukuy atiyniyoqmi kanki.

Qanpa tukuy ima ruwasqaykikunaqa ancha admirakuypaqmi.

Qanpa imapas ruwasqaykikunaqa ancha allinpunin, justo kasqaykirayku.

Chaymi qanqa llapallan nacionkunapa Reynin kanki.

⁴ Señor Diosnillayku,

¿Pitaq qantari mana manchakusunkimanchú?

¿Pitaq qantari mana alabasunkimanchú?

Qanllan mana ni ima huchayoq ch'uyay-ch'uya kanki.

Llapallan nación llaqtayoq runakunan

ñawpaqniykiman hamuspanku adorasunkiku,

qanpa juicio ruwasqaykikunaqa cheqaqpuni kasqanrayku”, nispanku.

⁵ Chaykuna pasaruqtinmi, noqaqa rikurani hanaq pacha cielopi Diospa tiyanan tabernáculo

nisqa templo kicharikushaqta. ⁶ Hinaspan chay tabernáculo templomanta chay qanchis angelkuna, qanchis milla-millay plagakunata apayukuspa, lloqsimuranku. Chay angelkunapa p'achanqa kasqa sumaq limpio lino nisqa yuraq fino telamanta ruwasqan, sumaq k'anchorishaq, hinallataq qasqonkupipas qorimanta ruwasqa cintokunawan churasqa kasqaku. ⁷ Hinaqtinmi chay tawa atiyniyoq kawsaqkunamanta huknin kaq kawsaq, qanchisnintin sapankama angelkunaman qorimanta copata qoran. Chay copakunaqa wiña-wiñaypaq kawsaq Diospa ancha phiñakuyninwanmi hunt'asqa kasqa. ⁸ Hinaqtinmi Diospa templonqa hunt'asqa karan Diospa glorianmanta, hinallataq ancha atiyinmanta lloqsimuq q'oshñiwan. Chaymi mana ni pipas chay templomanqa haykuyta atirankuchu, asta chay qanchis angelkunapa apasqan qanchis plagakuna tukukunankama.

16

Qanchis copakunapi Diospa phiñakuynin kasqanmanta

¹ Chaymantan noqaqa uyarirani Diospa templon ukhumanta huk vozta. Chay vozmi alto rimaywan chay qanchisnintin angelkunata khay-nata niran:

—Rispaykichis Diospa phiñakuyninwan hunt'asqa kaq qanchisnintin copakunata, allpa pachaman hich'aykamuychis, nispa.

² Hinaqtinmi primer kaq angelqa riran. Hinaspan chay copamanta Diospa phiñakuyninta kay allpa pachaman hich'ayamuran. Chaymi

chay millay animalpa marcanwan marcasqa, hinallataq imagenninta adoraq runakunapa cuerponpi, millay ch'up'u onqoy rikhuriran. Hinaspan chay ch'up'u onqoyqa anchata ñak'arichiran chay runakunata.

³ Chaymantan ishkay kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta lamar gochaman hich'ayamuran. Hinaqtinmi chay lamar gochaqa wañuchisqa runakunapa yawarninman hina tukuran. Chaymi chay lamar qochapi llapallan animalkunaqa wañuranku.

⁴ Chaymantan kinsa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta mayukunaman, hinallataq pukyukunaman ima hich'ayamuran. Chaymi chay unukunapas yawarman tukuran. ⁵ Hinaqtinmi unukunata kamachiq atiyniyoq angelta uyarirani, khayna nisqanta:

“Señorlláy, qanqa wiña-wiñaypaq kawsaq Diosmi kanki.

Diosnilláy, qanqa ch'uyay-ch'uyan kanki.

Diosnilláy, qanqa justo kasqaykiraykun cheqaqtapuni juzganki.

⁶ Qanpa contraykipi kaq enemigoyki runakunaqa profetaykikunatan,

hinallataq qanpi creeq runakunatan

yawarninta ch'aqchuspa wañuchiranku.

Chaymi qanqa sayna ruwasqankumanta mercesqankuman hina, paykunamanqa yawarta tomachishanki”, nispa.

⁷ Chaymantapas uyarillaranitaqmi altarmanta huk vozwan khayna nimuqta:
 “Arí, tukuy atiyniyoq Señor Diosnilláy,
 qanqa pimanpas mana sayapakuspan allinta juzganki.

Chaymi juzgasqaykiqa cheqaqpuni”, nispá.

⁸ Chaymantan tawa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta intiman hich'ayuran. Hinaqtiinmi chay intipa ruphayninga, runakunata ruphananpaq, nina hina atiyniyoq karan. ⁹ Hinaqtiinmi kay pachapi runakunaqa intipa nishu ruphasqanwan ruphasqa karanku. Ichaqa manan ni chaywanpas huchankumantaqa wanakurankuchu, nitaqmi Diostaqa alabarankuchu. Aswanmi chay ñak'arichikuq plagakunata kamachiq atiyniyoq Diostaqa astawanraq millay rimaykunawan maldeciranku.

¹⁰ Chaymantan pishqa kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta chay millay animalpa tiyasqan trononman hich'aykamuran. Hinaqtiinmi chay millay animalpa gobiernanan nación llaqtakunaqa tutayaqman tukupuran. Chaymi runakunaqa nanaymanta ñak'arispanku qallunkutaraq kanikuranku. ¹¹ Ichaqa tukuy chaykunawan anchata ñak'arishaspankupas, runakunaqa manan huchankumantaqa wanakurankuchu. Aswanmi paykunaqa nanaywan, hinallataq ch'upu onqoywan ñak'arisqankumantaqa, hanaq pachapi Diosta maldeciranku.

¹² Chaymantan soqta kaq angelñataq chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta

Éufrates nisqa hatun mayuman hich'ayamukuran. Hinaqtinmi chay mayuqa ch'akipurán, saynapi intipa lloqsimunan law oriente nisqa lawmanta reykuna chayninta pasanankupaq.

¹³ Hinaqtinmi rikullaranitaq dragonpa siminmanta, chay millay animalpa siminmanta, hinallataq llullakuspa rimaq falso profetapa siminmantawan ima, kinsa mana allin espiritukuna k'ayraman rikch'akuq lloqsimushaqta. ¹⁴ Chay kinsantin espiritukunaqa demoniokunan kasqaku. Chaykunan atiyniyoq karanku, ancha admirakuypaq milagrokunata ruwanankupaq. Hinaspan chay demoniokunaqa kay pachapi gobiernaq reykunata huñumuranku, tukuy atiyniyoq Diospa hatun p'unchawnin chayamuqtin, Diospa contranpi peleanankupaq.

¹⁵ Chaymantan Señor Jesucristoñataq khaynata niran:

—¡Cuidakuychis! Noqqaqa mana piensasqaykichis horastan huk suwa hina hamusaq. Ichaqa ancha kusionan kanqa rikch'ashaq hinalla, hinallataq p'achasqa hinalla kaspá, listolla noqata suyawaq runaqa. Saynapin payqa mana q'alallachu p'enqa-p'enqayta runakunapa ñawpaqninpi purinqa, nispa.

¹⁶ Hinaqtinmi chay kinsa demoniokunaqa gobiernaq reykunata huñuranku hebreo rimaypi Armagedón nisqa lugarman.

¹⁷ Saynallataqmi qanchis kaq angelpas chay copa hap'isqanmanta Diospa phiñakuyninta wayraman hich'ayamuran. Hinaqtinmi hanaq pachapi kaq templo ukhupi tiyana tronomanta alto vozwan khaynata nimuran:

—¡Tukuy imapas ñan cumplirukunña! nispa.

18 Hinaqtinmi rayo t'oqyaykuna, alto qapariykuna, hinallataq truenokuna ima uyarikuran. Saynallataqmi huk ancha hatu-hatun terremotopas kay pachapi pasarán. Sayna clase terremotoqa manan ni hayk'aqpas pasaranchu kay pachapi runakunata Dios unanchasqanmantapachaqa.

19 Hinaqtinmi chay terremotoqa pasasqanwan, kay pachapi hatu-hatun Babilonia llaqtaqa kinsaman partikuran. Saynallataqmi enteron mundontinpi kaq llaqtakunapas thuñiran. Diosqa manan qongqaranchu chay hatun Babilonia llaqta castigaytaqa, runakunata huchallichisqanrayku. Aswanmi Diosqa chay copapi ancha phiñakuyninwan anchata castigaran.

20 Hinaqtinmi lamar qochapa chawpinpi llapallan isla nisqa allpakunapas, hinallataq kay pachapi kaq llapallan orgokunapas chinkapuran. 21 Saynallataqmi hanaq pacha cielomanta tawa chunka kilota llasaq chikchi runakunaman urmamuran. Hinaqtinmi kay pachapi runakunaqa Diosta maldeciranku, chay hatu-hatun chikchikunawan castigasqa kasqankurayku.

17

Babilonia llaqta ancha castigasqa kasqanmanta

¹ Chaymantañataqmi chay copayoq qanchis angelkunamanta huknin kaq ángel hamuspa, khay-nata niwaran:

–Hamuy; kunanmi rikuchisqayki chay hatu-hatun (Babilonia) llaqta ancha castigasqa kananmanta. Chay llaqtapi tiyaq runakunaqa rikch'akunku ashka qariwan puñuq huchasapa warmimanmi. Chay llaqtaqa ashka mayukunapa patanpin kashan. ² Chay waqllikuq warmiwanpas waqllikushankuman hinan, kay pachapi gobiernaq reykunaga chay (Babilonia) llaqtawan waqllikuranku. Saynallataqmi kay pachapi tiyaq runakunapas chay warmiwan waqllikuy huchapi puriranku, tragowanpas mach'ashankuman hinaraq, nispa.

³ Chaymantañataqmi Santo Espíritu atiyinwan yanapawaqtin, angelqa huk ch'inñeq desierto lugarmán pusawaran. Chaypin rikurani huk warmita huk millay animalpi montasqata. Chay millay animalqa kasqa qanchis umayoq, chunka waqrayoq, hinallataq puka colorniyoy iman. Hinaspapas chay millay animalpa enteron cuerponpin escribisqa kasqa Diosta ofiendeq ashka sutikuna. ⁴ Chay warmiqa morado colorwan hinallataq puka color p'achawan p'achasqan kasqa. Saynallataqmi payqa qoriwan, perlakunawan, hinallataq sumaq rumichakunawan ima adornasqa kasqa. Makinpitaqmi qorimanta copata hap'isqa. Chay copaqa kasqa millakuy hucha ruwasqankunawan hunt'asqan. ⁵ Saynallataqmi chay warmipa mat'enpiqa sasa entiendena suti escribisqa kasqa. Chay sutin khaynata nisqa: “Hatu-hatun Babilonia llaqta, ashka qarikunawan puñuspa, huchallikuq warmikunapa mamitan. Hinallataq

kay pachapi millakuypaq huchakunata ruwaqkunapa mamitan ima”, nispa. ⁶Hinaqtinmi qawarispay cuentata qokurani chay warmiqa Diospi ñiñkunapa, hinallataq Jesucristomanta willakusqankurayku wañuqkunapa yawarninwan mach'asqa hina kasqanta. Chayta rikuspaymi noqaqa anchatapuni admirakurani. ⁷Hinaqtinmi chay angelqa khaynata niwaran:

—¿Imamantataq qanri ancha admirasqallaña kashankí? Noqan entiendechisqayki chay millay animalpi montakuq warmi rikusqaykimanta, hinallataq chay warmipa montakusqan qanchis umayoq chunka waqrayoq millay animalmantawan ima. ⁸Chay millay animalta rikusqaykiqa ñawpaqtan kawsaran. Ichaqa kunanmi chay millay animalqa wañusqa kashan. Aswanqa chay millay animalqa wañusqanmanta kawsarimuyupaqmi kashan. Ichaqa ukhu allpa pachamantaqa lloqsimunqa, wañuchisqa kanallanpaqñan. Chaykuna pasasqanwanmi kay pacha qallarisqanmantapacha Libro de la Vida nisqa libropi sutinku mana escribisqa kaq runakunaqa, chay millay animalpa rikhurimusqanta rikuspankun, anchata admirakunqaku. Chay millay animalqa ñawpaqtan kawsaran, kunanqa wañusqan kashan; ichaqa kawsarimuspan kaqmanta rikhurimunqa. ⁹Kaykunata entiendenapaqqa allin yachayniyoqmi runaqa kanan. Chay millay animalpa qanchis umankunaqa, chay warmipa tiyasqan qanchis orqokunan, hinallataq qanchis reykuña iman kanku. ¹⁰Chay qanchis reykunamantan pishqa reykuñaqa ña

wañurunkuña. Hukninmi ichaqa kunanpuni gobiernashan. Hukninñataqmi ichaqa manaraq hamunraqchu. Ichaqa hamuspanmi pisi tiempolla gobiernanqa. ¹¹ Chay millay animalqa ñawpaqtan kawsaran. Ichaqa kunanmi manaña kawsanñachu. Payqa chay qanchis reykunapa hukninmi karan. Ichaqa kunanmi kaqmanta rikhurimuspa, pusaq kaq rey kashan. Payqa wiña-wiñaypaqmi destruisqa kanqa.

¹² Saynallataqmi chay millay animalpa chunka waqrangkuna rikusqaykiqa chunka reykunana kanku. Paykunaqa manaraqmi gobiernaytaqa qallarinkuraqchu. Ichaqa huk horallapaqmi atiyta chashkingaku, chay millay animalpiwan kushka gobiernanankupaq. ¹³ Chay chunkantin reykunaqa acuerdopi kaspankun, atiyinkuta, hinallataq autoridadninkutapas chay millay animalman qonqaku. ¹⁴ Hinaspan paykunaqa Corderopa contranpi peleangaku. Ichaqa Corderon akllasqan runakunapiwan kushka reykunata hinallataq chay millay animaltawan vengença. Corderoqa vengença señorkunapa Señornin kasqanraykun, hinallataq kamachiq reykunapa Reynin kasqanraykun. Corderowanmi kanqaku paypa akllasqankunaqa. Paykunataqa Diosmi waqyaran, hinallataq akllaran ima. Chaymi paykunaqa Diospi confiaspa qaqa hina sayashanku, nispa.

¹⁵ Chaymantan angelqa nillawarantaq khay-nata:

—Ashka qarikunawan puñuq huchasapa warmipa tiyasqan mayukuna rikusqaykiqa ashka llaqtakunan, ashka runakunan, ashka

nacionkunan, hinallataq tukuy clase idioma rimaq runakuna iman. ¹⁶ Chay chunka waqrakuna rikusqaykiqa, chay millay animalwan kushkan chay ashka qarikunawan puñuq warmita cheqninkunaku. Hinaspan chay warmipa tukuy kapuqninkunata qechuspanku, q'alallata saqenqaku. Saynallataqmi wañuchispanku, aycha cuerpontapas mikhunqaku, hinallataq k'ananqaku ima. ¹⁷ Ichaqa Diosmi chay chunka waqrakunataqa permitiran acuerdoman haykunankuta, saynapi munasqankuman hina imatapas ruwanankupa. Chayraykun paykunapura acuerdoman haykuspanku, atiyinkuta chay millay animalman qonqaku, kay pachapi gobiernananpaq. Saynataqa ruwanqaku, Diospa munasqanman hina cumplikunanpaqmi. ¹⁸ Chay rikusqayki warmiqa kay pachapi reykunata gobiernaq hatu-hatun llaqtan, nispa.

18

Babilonia llaqta thuñichisqa kasqanmanta

¹ Chaykuna pasaruqtinmi, noqaqa rikurani hanaq pacha cielomanta huk ángel urayamushaqta. Payqa ancha atiyniyoqmi kasqa. Hinaqtinmi chay angelpa k'anchayninga enteron kay pachata k'anchariran. ² Hinaspan tukuy kallpanwan altota qapariran khaynata:

“¡Ñan thuñirpanña, ñan thuñirpanña
chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!
Kunanqa demoniokunapa tiyananmanmi
tukupun.

Tukuy mana allin espiritukunapa tiyananmanmi tukupun.

Tukuy millay qenlli phawaq animalkunapa, {hinallataq mana mikhuna millay qenlli animalkunapa} tiyananmanmi tukupun.

³ Chay Babilonia llaqtapa huchantaqa enteron nacionkunapin ruwaranku, imaynan vinotapas tomashankuman hinaraq.

Kay pachapi kaq reykunapas chay llaqtapa huchanwanmi huchallikuranku.

Negociota ruwaq runakunapas qapaqmanmi tukuranku, chay Babilonia llaqtapi tiyaq qenlli huchapi kawsaq runakunaman tukuy ima clase cosaskunata vendesqankuwan”, nispa.

⁴ Chaymantan uyarillaranitaq hanaq pacha cielomanta khayna waqyakuyta:

“Khuyakusqay llaqtay,
chay Babilonia llaqtamanta lloqsiychis,
saynapi paykunapa hucha ruwasqankuta ama ruwanaykichispaq,
hinallataq tukuy plagakunawanpas ama castigasqa kanaykichispaq.

⁵ Paykunapa huchankuqa hanaq pacha cielomandraqmi chayarun.

Chaymi chay tukuy huchakuna ruwasqankuta Diosqa mana qonqanchu.

⁶ Imaynan wakin llaqtakunata trataran, saynallatataqyá chay Babilonia llaqtataqa trataychis.

Imaynatan wakin llaqtakunata ruwaran, chaymantapas ishkay kuti mastaraqyá paykunawanqa ruwaychis.

Imaynatan tragota preparaspa wakin llaqtakunaman tomachiran, chaymantapas ishkay kuti más fuertetaraqyá tragota preparaspa tomachiychis, saynapi anchata ñak'arinankupaq.

7 Chay Babilonia llaqtapi tiyaqkunaqa kkillankuta alabakuspankun paytukusqa karanku.

Paykunaqa qapaq kayninkuta runakunawan rikuchinankupaqmi tukuy clase alajakunawan churakuranku.

Paykunaqa sonqollankupin khaynata piensaranku:

‘Noqaykuqa kaypin kashayku.

Noqaykuqa tiyana tronoykupin atiyniyoq reyku hina tiyashayku.

Noqaykuqa manan viuda warmikuna hinachu kayku.

Chaymi noqaykuqa mana ni hayk'aqpas ñak'arisaqkuchu', nispanku.

¡Chayraykuyá paykunataqa anchata sufrichiychis!

¡Paykunataqa ñak'arichispayá waqachiychis!

¡Imaynan paykunaqa anchata alabakuranku, saynallatataqyá paykunatapas anchata waqachiychis!

8 Chayraykun paykunamanqa huk ch'ulla p'unchawllapi hamunqa tukuy clase plagakuna: yarqay, waqay llakiy, hinallataq wañuy ima.

Hinaspan chay llaqtaqa nina rawraywan
ruphachisqa kanqa.

Saynataqa tukuy atiyniyoq Diosmi castiganqa”,
nispa.

⁹ Hinaqtinmi chay Babilonia llaqta ninawan
k'anasqa kasqanta, hinallataq q'oshñi
sayarisqanta rikuspanku, kay pachapi gobiernaq
ashka reykunaqa anchata lamentakuspa, nishuta
waqanqaku. Hinaspapas chay reykunaqa chay
Babilonia llaqta hinan tukuy millay huchakunata
ruwaranku. Saynallataqmi chay reykunaqa
qapaqllaña kaspanku, cuerponkupa munasqanta
tukuy imatapas ruwaranku. ¹⁰ Chaymi chay
reykunaqa ancha mancharikuypaq castigota
rikuspanku, karullapi sayanqaku. Hinaspan
altota qaparispanku, khaynata ninqaku:

“¡Ay, ay, imaynaraq kankichis,
hatu-hatun Babilonia llaqtapi tiyaqkuna!
¡Huk horallapin castigoykichisqa chayaramun!”
nispanku.

¹¹ Saynallataqmi enteron kay mundopi
negociantekunapas, anchata lamentakuspanku,
chay llaqtamanta llakikuspa waqanqaku,
paykunapa negocionkuta manaña pipas rantiq
kasqanrayku. ¹² Chay Babilonia llaqtapi
tiyaq runakunan chay negociantekunamanta
kaykunata rantiranku: ashka qorita, qolqeta,
alajakunata, sumaq alaja perlakunata, lino
nisqa sumaq fino telakunata, morado color
niraq telakunata, sumaq fino seda nisqa

telakunata, nina sansaman rikch'akuq puka color telakunata, sumaq asnariq cedro sach'akunamanta tukuy clase ruwasqa cosaskunata. Elefantekunapa waqonkunamanta sumaq ruwasqa adornokunata, bronce manta hinallataq fierromanta ruwasqa cosaskunata, hinallataq mármol nisqa sutiyoq rumimanta ruwasqa tukuy clase cosaskunatawan ima.

¹³ Hinallataqmi kaykunatapas rantiranku: canelata, sumaq asnaq qorakunata, inciensota, mishk'i asnaq mirrata, sumaq q'apaq perfumeta, vinota, aceiteta, trigomanta allin ñut'usqa hak'uta, ovejakunata, caballokunata, carretakunata, hinallataq runakunatapas esclavokuna kanankupaq ima.

¹⁴ Hinaspan chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunataqa khaynata ninqaku:

“¡Sonqoykipa munapayasqan ancha valorniyoy tukuy clase cosasniykikunaqa manañan kanñachu!

Ichaqa ashka qolqepa valorninpi kaq cosasniykikuna,

hinallataq k'ancharishaq hinaraq alajaykikunapas ñan tukukapunña.

¡Manañan ni hayk'aqpas chay cosasniykikunataqa recuperayta atinkichishñachu!” nispanku.

¹⁵ Chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunaman tukuy imakunata vendespankun, chay negociante runakunaqa qapaqyaranku. Ichaqa chay Babilonia llaqta imaynas castigasqa kasqanta rikuspankun, anchata mancharikunqaku. Chaymi paykunaqa karullapi sayanqaku chay Babilonia llaqta

hina ama castigasqa kaspera ñak'arinankupaq. Hinaspan anchata lamentakuspanku, hinallataq waqaspanku, khaynata ninqaku:

¹⁶ “¡Ay, ay, imaynaraq kanqa chay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!

Chay llaqtaqa warmi hinan sumaq lino p'achawan p'achasqa karan.

Chay llaqtapi tiyaqkunaqa nina sansa hina puka color p'achawanmi p'achasqa karanku.

Paykunaqa qoriwan, valorniyoc alaja rumikunawan, hinallataq perlakunawan iman sumaq adornasqa karanku.

¹⁷ ¡Huk horallapin tukuy qapaq kayninkupas chinkachisqa karan!” nispanku.

Hinaqtinmi lamar qochanta puriq hatun barcopi kaq llapallan capitankuna, pasajerokuna, marinerokuna, hinallataq lamar qochapi kaq llapallan llank'aqkunapas karullanpi sayaranku.

¹⁸ Hinaspan chay Babilonia llaqta k'anayusqa kaspera q'oshñiran. Chayta rikuspankun chay karullapi sayaqkunaqa qapariranku khaynata:

—¡Manan ni hayk'aqpas chay hatu-hatun Babilonia llaqta hinaqa kay pachapiqa karanchu! nispanku.

¹⁹ Hinaspan llakikuymanta umankumanpas allpawan hich'ayukuspanku, nishuta waqaranku. Hinaspan qaparqacharanku khaynata:

“¡Ay, ay, imaynaraq kanqa kay hatu-hatun Babilonia llaqtaqa!

Lamar qochapi kaq barcokunapa llapallan dueñonkunan,

chay llaqtapa qapaq kayninwan qapaqyaranku.

Ichaqa chay llaqtaqa huk horallapin q'ala destru-
isqa qepanqa”, nispa.

²⁰ Chaykuna pasasqanwanyá hanaq pachapi kaqkuna anchata kusikuychis. Saynallataq kusikuychis Diospa akllasqan kaq runakuna, apostolkuna, hinallataq profetakunapas. Diosmi chay Babilonia llaqtataqa juzgaspa castigaran, qankunapa contraykichispi tukuy ima ruwasqanmanta.

²¹ Hinaqtinmi huk atiyniyoq ángel huk hatun molino rumita hina oqarispas, lamar qochaman tukuy kallpanwan wikch'uyamuran, khaynata nispa:

“Saynatan chay hatu-hatun Babilonia llaqtapas chay rumi hina tukuy kallpawan wikch'uyusqa kanqa, saynapi kay pachamanta wiñaypaq chinkachisqa kananpaq.

Chaymi chay Babilonia llaqtataqa manaña ni hayk'aqpas rikunqakuñachu.

²² Manañan ni hayk'aqpas uyarikunqañachu calleykikunapiqa musica tocaqkunapa arpakuna tocasqankuqa, quenakunata tocasqankuqa, nitaq cornetakunata tocasqankupas, nitaqmi ni hayk'aqpas kanqañachu ima artesanokunapas, nitaqmi uyarikunqañachu molinowan kutaqtinku chay bulla ruwasqankupas.

²³ Chay llaqtaykipi kaq negociantekunaqa enteron mundontinpin ancha allin reqsisqa karanku.

Paykunaqa llapallan nación llaqtakunapin
runakunata engañaranku, tukuy layqa
ruwasqankuwan.

Chayraykun chay Babilonia llaqtapiqa
manaña ni hayk'aqpas lamparinkunaqa
k'anchanqañachu,

nitaqmi casarakuykunapas kanqañachu.

Chaymi mana ni pipas fiestakunapiqa kusikun-
qakuñachu.

²⁴ Chay Babilonia llaqtapi tiyaq runakunan
profetakunata, hinallataq Diospa
akllasqan runakunataqa yawarninta
ch'aqchuspa wañuchiranku.

Hinaspapas chay llaqtapi tiyaq runakunaqa
Diospi creeq runakunatan enteron
mundontinpi ashkata wañuchiranku.

(Chaymi Diosqa chay llaqtapi tiyaqkunataqa an-
chata castiganqa)".

19

Diosta hanaq pachapi alabasqankumanta

¹ Chaykunapa pasasqanpa qepamanmi uyari-
rani, hanaq pachapi ashka rimaqkunapa khayna
qaparisqankuta:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

¡Diosnillanchismi llapallan paypi creeq runaku-
nataqa salvan!

¡Payllataqmi tukuy atiyniyoq, ancha sumaq Señor
Diosqa!

² Payqa justo kaspanmi, cheqaqtapuni juzgan.

Paymi chay qenlli huchapi puriq warmiman rikch'akuq Babilonia llaqtataqa anchata-puni castigaran.

Chay llaqtapi tiyaq runakunan millay huchakunata ruwaspa, Diospi creeqkunata wañuchiran.

Chaykuna ruwasqanmantan Diosqa chay llaqtata castigaran”, nispa.

³ Hanaq pachapi kaq ashka rimaqkunaqa huk-tawanmi khaynata niranku:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

Chay Babilonia llaqtaqa k'anasqan kashan.

Chaymi chay llaqtamanta q'oshñiqa wiña-wiñaypaq q'oshñispa wichashan”, nispa.

⁴ Hinaqtinmi chay ishkay chunka tawayoq ancianokunaqa, hinallataq chay atiyniyoq tawa kawsaqkunapiwan pampakama k'umuyukuspa, tiyana tronopi tiyaq Diosta adoraranku khaynata: “¡Amén! ¡Señor Diosqa alabasqayá kachun!” nispanku.

⁵ Hinaqtinmi tronomanta huk vozqa khaynata nimuran:

“Diosninchista llapallan serviqninkuna alabaychis.

Diosta respetaspa llapallan manchakuqkuna hatunpas, uchuypas alabaychis”, nispa.

Hanaq pachapi Corderopa casarakusqan fiesta-manta

⁶ Chaymantan uyarillaranitaq ashka rimaqkunapa qaparisqantapas. Chay qapariyqa kasqa

ashka unupa, hinallataq rayo t'oqyamuqpa qapariynin hinaraqmi. Chay rimaqkunan khaynata niranku:

“¡Aleluya! ¡Señor Diosqa alabasqa kachun!

¡Ñan tukuy atiyniyoq Señor Diosninchisqa gobiernayta qallarirunña!

⁷ ¡Kusikusunchis! ¡Ancha kusikuywan alabasunchis, hinallataq hatunchasunchis ima,

Corderopa casarakuynin chayamusqanrayku, hinallataq novianpas listoña kasqanrayku!

⁸ Diosmi chay noviamanqa qoran yuraq fino k'anchorishaq limpio lino telamanta ruwasqa p'achata p'achakunanpaq.

Chay sumaq linomanta k'anchorishaq p'achaqa rikch'akun Diosta kasukuq runakunapa allin ruwayninkumanmi”, nispa.

⁹ Hinaqtinmi chay angelqa khaynata niwaran:

—Escribiy kayta: Ancha kusionpas kanqaku Corderopa casarakuynin cenaman invitesqa kaq runakunaqa, nispa.

Hinaspapas chay angelqa nillawarantaqmi khaynata:

—Kaykunaqa Diospa cheqaq palabrankunan, nispa.

¹⁰ Hinaqtinmi noqaqa chay angelpa ñawpaqninpi qonqorikurani payta adoranaypaq. Ichaqa chay angelmi niwaran khaynata:

—¡Ama qonqorikuychu nitaq adoraway-pashchu! Diosllata adoray. Noqapas Diosta serviqmi kani, imaynan qanpas, hinallataq Jesucristopi confiaq runakunapas payta servinku chay hinata. Ichaqa Jesucristomanta cheqaq willakuykunaqa, Diosmanta allin

willakuq profetakunatan kallpanchan, saynapi Jesucristomanta astawan allinta willakunankupaq, nispa.

Yuraq caballopi montakuq jinetemanta

¹¹ Chaymantan noqaqa hanaq pacha cielo kicharikuqta rikurani. Chaypin kasqa huk yuraq caballo. Chay caballopi montakuqmi allin justiciata ruwaspa juzgaran, hinallataq pelearanpas. Chayraykun paypa sutinga kasqa “Tukuy ima nisqanta Cumpli” hinallataq “Cheqaq kaqta Rimaq” ima. ¹² Chay caballopi montakuq jinetepa ñawinkunan kasqa rawrashaq nina hina. Umanpitaqmi ashka coronakunayoq kasqa. Hinaspapas paypiqa mana ni pipa reqsisqan sutin escribisqa kasqa. Ichaqa chay sutitaqa pay sapallanmi reqsisqa. ¹³ Hinaspapas payqa yawarwan yawarchasqa p'achawan p'achasqan kasqa. Paypa sutintaqmi kasqa: “Diospa Palabran”. ¹⁴ Hinaqtinmi hanaq pacha cielopi kaq ejercitokunaqa, yuraq caballokunapi montayuspanku, payta qatikuranku. Chay ejercitokunaqa yura-yuraq fino lino telamanta p'achawanmi p'achasqa kasqaku. ¹⁵ Chay primer kaq jinetepa siminmantataqmi lloqsimuran huk filollaña espada. Chay espadanwanmi llapallan nacionkunata k'irispas, vencenqa. Hinaspan paykunataqa tukuy atiyinwan gobiernanqa. Hinaspan Diosqa ancha estricto kaspas, paypi llapallan mana creeq runakunataqa, tukuy phiñakuyninwan juzgaspa, anchata saruspa castiganqa, imaynan vinota ruwanankupaq uvastapas sarunku chay hinataraq. ¹⁶ Paypa

p'achanpin hinallataq piernanpipas khayna suti escribisqa kasqa:

“REYKUNAPA REYNIN HINALLATAQ SEÑorkunapapas
SEÑornin”,

nisqa.

¹⁷ Chaymantan noqaqa rikullaranitaq huk angelta intipi sayashaqta. Paymi chay sayasqanmanta llapallan phawaq animalkunata khaynata niran:

—Hamuychis; hinaspa Diospa hatu-hatun cena ruwasqanman huñunakamuychis. ¹⁸ Qankunan mikhunkichis reykunapa aychanta, capitankunapa aychanta, valiente kaq soldadokunapa aychanta, caballokunapa aychanta, caballopi montakuq jinetekunapa aychanta, esclavokunapa aychanta, mana esclavo kaq runakunapa aychanta, importante kaq hinallataq mana importante kaq runakunapa aychantapas, nispa.

¹⁹ Hinaqtinmi noqaqa rikullaranitaq chay millay animalta hinallataq kay pachapi reykunata soldadonkunapiwan huñunasqa kasqankuta. Paykunan chay yuraq caballopi montakuq jinetepa hinallataq soldadonkunapa contranpi peleanankupaq huñunakuranku.

²⁰ Ichaqa chay millay animalqa chay falso profetapiwan kushkan presochasqa karanku. Chay falso profetan admirakuypaq señalkunata ruwaran chay millay animalpa ñawpaqninpi. Hinaspan chay admirakuypaq milagrokuna ruwasqanwan engañaran chay millay animalpa marcanwan marcasqa kaq runakunata, hinallataq imagenninta adoraq runakunatapas. Chayraykun chay millay animalqa, chay falso

profetapiwan ima, azufreyoq nina rawraq qochaman kawsashaqla wikch'uyusqa karanku. ²¹ Saynallataqmi chay yuraq caballopi montakuq jinetepas, siminmanta lloqsimuq espadawan, chay millay animalpa soldadonkunata wañuchiran. Hinaqtinmi paykunapa aychanta llapallan phawaq animalkuna manaña munanankukama mikhuranku.

20

Waranqa watamanta

¹ Chaymantan noqaqa rikurani huk angelta hanaq pachamanta urayamushaqta. Chay angelqa urayamushasqa ukhu pachapa llaventa, hinallataq hatun-hatun cadenatawan makinpi apayukuspanmi. ² Hinaspan chay angelqa dragonta hap'ispa, waranqa watapaq chay hatun-hatun cadenawan wataran. Chay dragonmi ñawpaq mach'aqwayqa karan. Paymi reqsisqa karan Diablowan hinallataq Satanaswan ima. ³ Hinaspan chay dragontaqa ukhu pachaman wikch'uyuran. Hinaspan chay ukhu pachamanta lloqsimunanku punkuta alli-allinta wishq'aspa sellaran, saynapi kay pacha nacionkunapi tiyaq runakunata amaña engañananpaq, asta chay waranqa wata cumplikunankama. Ichaqa chay waranqa wata pasaruqtinñan, chay dragonqa pisi tiempollapaq kacharisqa kanqa.

⁴ Chaymantan noqaqa rikullaranitaq ashka tiyana tronokunata. Chay tronokunapin atiyta chashkiq runakuna tiyayuranku juzganankupaq. Saynallataqmi noqaqa

rikurani wañuq runakunapa almankutapas. Paykunatan kunkankuta kuchuspa wañuchiranku, Jesucristomanta, hinallataq Diospa palabranmanta willakusqankurayku. Paykunaqa chay millay animalta, hinallataq imagennintapas manan adorarankuchu, nitaq marcanwanpas mat'enkupi, nitaq makinkupipas marcachikurankuchu. Paykunan kawsarimuspanku Jesucristowan kushka waranqa wata gobiernaranku. ⁵ Ichaqa wakin wañuqkunañataqmi mana kawsarimurankuchu asta waranqa wata cumplikunankama. Kaymi karan primer kaq kawsarimuyqa. ⁶ Ancha kusion kanqaku chay primer kaq kawsarimuypi kawsarimuqkunaqa. Paykunaqa Diospa akllasqan llaqtamanmi perteneckenku. Chayraykun ishkay kaq wañuyqa manaña atiyniyoqchu paykunapaqqa kanqa. Aswanmi paykunaqa Diospa, hinallataq Cristopa sacerdotenkunaña kanqaku. Hinaspan paykunaqa Dioswan hinallataq Cristowan kushka waranqa wata gobiernanqaku.

Satanás wiñaypaq vencesqa kasqanmanta

⁷ Chay waranqa wata cumplirukuqtinmi preso kasqanmanta Satanasqa kacharisqa kanqa. ⁸ Hinaspan Satanasqa kay pachapi Gogwan hinallataq Magogwan sutichasqa nacionkunata engañananpaq lloqsimunqa. Chay ishkaynin nacionkunaqa representan kay pachapi tawantin lawpi llapallan nacionkunatan. Hinaspan Satanasqa chay enteron nacionkunamanta soldadokunata

huñumunqa, guerrapi peleananpaq. Chay nacionkunapa soldadonkunaqa lamar qochapi aqo hinaraqmi mana yupay atina kanqa.

⁹ Hinaspan chay soldadokunaqa tukuy lawmanta hamuspanku, Diospa ancha khuyakusqan ch'uya llaqtata muyuriyunqaku. Ichaqa Diosmi hanaq pachamanta nina parata parachimuspa, diablopa chay ejercitonta q'alata ruphachinqa. ¹⁰ Chaymantan diabloqa azufreyoq nina rawray qochaman wikch'uyusqa kanqa, kay pachapi runakunata engañasqanrayku. Chay qochallamantaqmi chay millay animalpas, hinallataq chay falso profetapas wikch'uyusqa kanqa. Chaypin tuta p'unchaw wiña-wiñaypaq ñak'arinqaku.

Yuraq tronopa ñawpaqninpi juicio manta

¹¹ Chaymantan noqaqa huk hatun yuraq tiyana tronota, hinallataq chay tronopi tiyaqtapas rikurani. Hinaqtinmi chay hatun yuraq tronopi tiyaqpa ñawpaqninmanta, kay pachapas hinallataq hanaq pachapas wiñaypaq chinkapuranku. Chaymi manaña ni pipas chaykunataqa rikurankuñachu.

¹² Hinaspapas noqaqa rikullaranitaqmi ashka wañusqa runakunata. Paykunan kawsarimuspa sayashasqaku chay hatun yuraq tronopa ñawpaqninpi. Paykunaqa kasqaku kay pachapi importante kaq runakuna, hinallataq mana importante kaq runakunan. Hinaqtinmi ashka librokuna kicharisqa karan; hinallataq Diospi creeqkunapa sutinku escribisqa kaq Libro de la Vida nisqa libropas kicharisqallataq karan. (Chay libropin Diospi

cheqaqta creeqkunapa sutinkuqa escribisqa kasqa, Dioswan wiñaypaq kawsanankupaq). Chaymi llapallan wañuqkunaqa ruwasqankuman hina juzgasqa karanku, chay librokunapi escribisqa kasqanman hina. ¹³ Hinaqtinmi lamar qochapas, wañuyphas, hinallataq ukhu pachapas llapallan wañusqakunata entregapuran. Chaymi sapankamanku ruwasqankuman hina juzgasqa karanku. ¹⁴ Chaymantan wañuyphas, hinallataq ukhu pachapas nina rawrashaq qochaman wikch'uyusqa karanku. Chay nina rawrashaq qochan ishkey kaq wañuyqa. ¹⁵ Saynallataqmi chay Libro de la Vida nisqa libropi sutinku mana escribisqa kaq runakunapas chay nina rawrashaq qochaman wikch'uyusqa karanku.

21

Mosoq cielomanta mosoq allpa pachamantawan

¹ Chaymantan noqaqa rikurani mosoq cielota hinallataq mosoq allpa pachatawan ima. Primer kaq cielopas, hinallataq primer kaq allpa pachapas manañan kasqañachu. Saynallataqmi lamar qochapas manaña kasqañachu. ² Saynallataqmi noqaqa rikullaranitaq hanaq pachapi mosoq ch'uya Jerusalén llaqtatapas. Chay llaqtan Diospa tiyasqan hanaq pacha cielomanta urayamushasqa. Chay llaqtaqa sumaq arreglasqan kasqa, imaynan huk noviapas ancha sumaqta cambiakun novionwan casarakunanpaq chay hinaraq. ³ Hinaspan

noqaqa uyarirani cielomanta altota qaparispa, khayna nimuqta:

—Diosqa kaypin kashan runakunawan kushka. Diosqa paykunawanmi tiyanqa. Paykunañataqmi Diospa llaqtan kaspas, paywan wiña-wiñaypaq kawsanqaku. Hinaqtinmi kikin Diospuni paykunapa Diosnin kanqa. ⁴ Diosmi paykunapa weqenkuta pichanqa. Hinaspan wañuywas, llakikuypas, waqaypas, hinallataq nanaypas manaña kanqañachu. Tukuy chaykunaqa ñawpaqtan karan. Kunanmi ichaqa manaña kanñachu, nispa.

⁵ Hinaqtinmi chay hatun tronopi tiyaqqa khaynata niran:

—Noqaqa mosoqmanmi tukuy ima kaqkunata tukuchishani, nispa.

Hinaspapas nillarantaqmi khaynata:

—Tukuy kaykuna nimusqayta escribiy. Kaykunaqa cheqaqpunin, hinaspapas confianapaq cheqaq willakuymi, nispa.

⁶ Chaymantan payqa khaynata niwaran:

—¡Ñan tukuy imapas ruwasqaña kashan! Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas, saynallataq ñawpaq kaqpas, hinallataq qepa kaqpas. Pipas ch'akichikuqmanmi noqaqa pukyumanta wiñay kawsay qokuq unuta tomanapaq gratislla qosaq. ⁷ Noqaqa tukuy kaykunatan qosaq huk herenciata hina, diablota venceqkunaman. Hinaspapas noqan paykunapa Diosninga kasaq; paykunataqmi noqapa wawaykuna kanqaku. ⁸ Ichaqa cobardekunaqa, noqapi mana iñiqkunaqa, millay huchakunallapi kawsaqkunaqa, runa wañuchiqaqkunaqa,

waqllikuy huchapi kawsaqkunaqa, layqa runakunaqa, runakunapa ruwasqan ídolo adoraqkunaqa, hinallataq llullakuq runakunapas nina rawrashaq azufreyoq qochamanmi wikch'uyusqa kanqaku. Kaymi chay ishkay kaq wañuyqa, nispa.

Mosoq Jerusalén llaqtamanta

⁹ Chaymantan chay qanchis último kaq plagakunata copakunamanta hich'aq qanchis kaq angelkunamanta, huknin kaq ángel noqaman ashuykamuwaran. Hinaspan khaynata niwaran:

—Hamuy kayman; noqan rikuchisqayki huk noviata; chay noviaqa Corderowan casarakuqmi, nispa.

¹⁰ Hinaspan chay angelqa Santo Espiritupa atiyinwan huk hatun alto moqoman pusawaran. Hinaspan noqata rikuchiwaran hanaq pachapi mosoq ch'uya Jerusalén llaqtata. Chay llaqtan Diospa tiyasqan hanaq pacha cielomanta urayamushasqa.

¹¹ Chay llaqtaqa Diospa k'anchayninwanmi anchata k'ancharisqa. Hinaspapas chay k'anchariyninga rikch'akusqa huk suma-sumaq alaja rumipa k'anchariyninganmi, hinallataq huk suma-sumaq k'ancharisshaq jaspe rumiman, hinallataq huk k'ancharisshaq vidrio cristalman hinarraq. ¹² Hinaspapas chay llaqtapa enteron muyuriqninga perqasqan kasqa. Chay perqaqa anchon hinallataq alton kasqa. Chay enteron muyuriqninganpitaqmi chunka ishkayniyoq punkukuna kasqa, hinallataqmi chunka ishkayniyoq angelkuna

ima. Chay chunka ishkayniyoq angelkunan sapankamanku huk punkuta cuidasqaku. Hinaspapas Israel nacionpa chunka ishkayniyoq ayllunkunapa sutinmi, sapankama punkupi huk suti escribisqa kasqa. ¹³ Chay punkukunamantan intipa lloqsimunan este nisqa lawman kinsa punkukuna kasqa. Intipa haykunan oeste nisqa lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. Norte nisqa wichay lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. Hinallataq sur nisqa uray lawmantaq kinsa punkukuna kasqa. ¹⁴ Chay llaqtapa muyuriqninpi perqqa chunka ishkayniyoq hatun rumimanta cimentacionniyoqmi kasqa. Sapankama hatun rumipitaqmi huk suti escribisqa kasqa. Chay sutikunaqa kasqa Corderopa chunka ishkayniyoq apostolninkunapa sutinkunan.

¹⁵ Hinaspapas noqawan parlaq angelqa makinpin apamusqa qorimanta bastonta. Chay bastonqa kasqa chay llaqtata, punkunkunata, hinallataq perqantawan medinanpaqmi. ¹⁶ Chay llaqtaqa tawa esquinayoq cuadradon kasqa. Largonmanpas, anchonmanpas iguallatan medisqa. Hinaqtinmi chay angelqa chay llaqtata mediran qorimanta bastonwan. Chay llaqtaqa 2,200 kilometrotan medisqa; largonmanpas, anchonmanpas, hinallataq sayayninmanpas iguallatan medisqa. ¹⁷ Saynallataqmi chay llaqtapa perqantapas medillarantaq. Chaymi chay perqqa 65 metrota medisqa. Saynatan chay angelqa mediran runakunapa medisqanman hinalla.

¹⁸ Chay llaqtapa enteron muyuriqninpi perqqa sumaq k'anchorishaq jaspe rumiwanmi

ruwasqa kasqa. Ichaqa chay llaqtañaataqmi qorimanta ruwasqa kasqa, chaymi sumaqta k'ancharishaq cristalman hina rikch'akusqa. ¹⁹ Chay llaqtapa enteron muyuriqninpi perqapa cimentacionninga, tukuy clase sumaq alaja rumikunawanmi adornasqa kasqa. Chay cimentacionpi primer kaq rumiqa sumaq k'ancharishaq jaspe nisqa rumimantan kasqa; ishkey kaqtaq sumaq k'ancharishaq zafiro nisqa rumimantan kasqa; kinsa kaqtaq sumaq k'ancharishaq ágata nisqa rumimanta kasqa; tawa kaqtaq sumaq k'ancharishaq esmeralda nisqa rumimanta kasqa; ²⁰ pishqa kaqtaq sumaq k'ancharishaq ónice nisqa rumimanta kasqa, soqta kaqtaq sumaq k'ancharishaq cornalina nisqa rumimanta kasqa; qanchis kaqtaq sumaq k'ancharishaq crisólito nisqa rumimanta kasqa; pusaq kaqtaq sumaq k'ancharishaq berilo nisqa rumimanta kasqa; esqon kaqtaq sumaq k'ancharishaq topacio nisqa rumimanta kasqa; chunka kaqtaq sumaq k'ancharishaq crisopraso nisqa rumimanta kasqa; chunka hukniyoq kaqtaq sumaq k'ancharishaq jacinto nisqa rumimanta kasqa; hinallataq chunka ishkeyniyoq kaqpas sumaq k'ancharishaq amatista nisqa rumimanta kasqa. ²¹ Chay llaqtapa chunka ishkeyniyoq punkunkunaqa chunka ishkeyniyoq sumaq hatun perlakunamantan kasqa. Sapankama punkutaqmi huk ch'ulla perlallamanta ruwasqa kasqa. Chay llaqtapa aswan más importante callentaqmi sumaq qorimanta ruwasqa kasqa; chaymi sumaqta k'ancharishaq cristalman hina rikch'akusqa.

²² Hinaspapas chay llaqtapiqa manan templotaqa rikuranichu. Aswanmi chay llaqtapiqa tukuy atiyniyoq kikin Dios Tayta, hinallataq kikin Corderopiwan tiyashanku. Chaymi chay llaqtapi tiyaq runakunaqa manaña necesitankuñachu huk templotaqa. ²³ Hinaspapas chay llaqtaqa Diospa k'anchayninwan, hinallataq Corderopa k'anchayninpiwanmi k'ancharisqa kasqa. Chayraykun chay llaqtapi tiyaq runakunaqa manaña necesitankuchu intipa k'anchaynintapas, nitaq killapa k'anchaynintapas. ²⁴ Hinaspapas chay llaqtapa k'anchayninwanmi llapallan nacionkunamanta salvasqa runakunaqa purinqaku. Hinaspan kay pachapi gobiernaq reykunapas tukuy qapaq kayninkuta Diospa ñawpaqninman apanqaku, (payman entreganankupaq). ²⁵ Hinaspapas chay llaqtapiqa manañan tutaqa kanqachu. Chayraykun chay llaqtapa punkunkunaqa manaña ni hayk'aqpas wishq'asqañachu kanqa. Aswanmi p'unchawllaña kasqanrayku kichasqalla kanqa. ²⁶ Saynallataqmi chay llaqtamanqa llapallan nación llaqtakunamanta ancha valorniyoyq cosasninkuta apamunqaku, (Dios Taytaman ofrendanankupaq. Hinaspan payllataña adoranqaku). ²⁷ Ichaqa chay llaqtamanqa manan haykunqakuchu huchallapi puriqkunaqa, millaykunata ruwaqkunapas, nitaq llullakuqkunapas. Aswanqa chay llaqtamanqa haykunqaku, Corderopi creeq runakunallan, hinallataq Libro de la Vida nisqa libropi sutinku escribisqa kaqkunallan.

22

Kawsay qokuq mayumanta

¹ Chaykuna pasaruqtinmi, chay angelqa rikuchiwaran cristal hina ch'uyallaña kawsay qokuq mayuta. Chay mayuqa Diospa hinallataq Corderopa tiyanan tronomantan lloqsimusqa.

² Hinaspapas chay mayuqa chay llaqtapa importante kaq callenpa chawpintan pasasqa. Chay mayupa sapa law chimpanpin kawsay qokuq sach'a kasqa. Chay sach'aqa sapa killanmi rururan, watapi chunka ish kayniyoq kutita. Hinaspapas chay sach'apa rap'inkunaqa llapallan nacionkunapa hampikunanpaqmi kasqa.

³ Hinaspapas chay llaqtapiqa manan huchayoq runakunaqa kanqakuchu. Aswanmi chay llaqtapi tukuy ima kaqkunaqa, Diospa ñawpaqninpi ch'uyanchasqa kanqa, huchawan mana contaminasqa kasqankurayku. Chay llaqtapin Diospa hinallataq Corderopa trononqa kanqa. Hinaqtinmi payta llapallan serviqninkunaqa payllataña adoranqaku. ⁴ Hinaspapas paykunaqa Diospa uyantan rikunqaku. Mat'inkupitaqmi Diospa sutinta apanqaku. ⁵ Chay llaqtapiqa manañan tutaqa kanqañachu, nitaqmi mecheropa k'anchaynintapas hinallataq intipa k'anchaynintapas necesitanqakuñachu. Aswanmi paykunataqa Señor Dios kikinpuni k'anchanqa. Hinaqtinmi paykunaqa Dioswan wiña-wiñaypaq gobiernanqaku.

Jesucristopa kutimunan tiempo cercallaña kasqanmanta

⁶ Chaymantan chay angelqa khaynata niwaran:

—Kay libropi escribisqakunaqa cheqaqpunin. Chaymi chay palabrakunapiqa mana ishkayasma confianaykichis. Profetankunata yachachiq Señor Diosmi noqa angelninta mandamuwaran, serviqninkunaman tukuy imakuna prontolla pasananmanta rikuchinaypaq, nispa.

⁷ Saynallataqmi Jesucristopas nin:

—¡Allinta uyariwaychis! ¡Noqaqa prontollan hamusaq! ¡Mayna kusion kanqaku kay libropi escribisqaman hina, Diospa palabrantas kasukuq runakunaqa! nispa.

⁸ Noqa Juanmi tukuy kaykunataqa rikurani, hinallataq uyariranipas. Hinaspan tukuy kaykunata rikuspays, hinallataq uyarispays ima, rikuchiwaqniy angelpa ñawpaqniypi qonqorikurani adoraypaq. ⁹ Ichaqa chay angelmi khaynata niwaran:

—¡Ama noqapa ñawpaqniypiqa qonqorikuychu! Noqapas Diostan servini qan hina, Diosmanta willakuq wawqeyki profetakuna hina, hinallataq kay libropi nisqanta kasukuspa kawsaq runakuna hina. ¡Qanqa Diosllata adoray! nispa.

¹⁰ Saynallataqmi chay angelqa nillawarantaq khaynata:

—Kay libropi Diospa profetizasqan palabrakunataqa aman pakankichu. Kay libropi escribisqakunapa cumplikunan tiempoqa cercañan kashan. ¹¹ Mana allin ruwaq runaqa, hinalla mana allinkunata ruwaspa kawsashachun. Huchallapi kawsaq runaqa, hinalla huchakunata ruwaspa kawsashachun. Ichaqa justo runaqa allinta imatapas ruwaspayá kawsachun. Hinallataq ch'uya songoyoq

runapas, aswan mastaraq ch'uyanchakuspayá kawsachun, nispa.

¹² Chayraykun Jesucristoqa kaqmanta nin khay-nata:

—¡Allinta uyariwaychis! ¡Noqaqa prontollan hamusaq! Hinaspan ruwasqankuman hina llapallan runakunaman premionta qopusaq. Allin ruwaqkunaman allin kaqta, mana allinta ruwaqkunamantaq castigota. ¹³ Noqan kani Qallariypas hinallataq Tukukuypas; saynallataq Ñawpaq kaqpas, Qepa kaqpas; Qallariypas hinallataq Tukukuypas, nispa.

¹⁴ Ancha kusionan kanqaku Jesucristopi creespa, huchankumanta perdonasqa kaq runakunaqa. Paykunaqa p'achankutapas t'aqsakushankuman hinan kanku. Chaymi paykunaqa derechoyoq kanku, chay wiñaypaq kawsay qokuq sach'apa rurunta mikhunankupaq, hinallataq chay llaqtapa punkunta haykunankupaqpas. ¹⁵ Ichaga hawallapin qepanqaku alqo hina kawsaqkuna, layqakuna, waqllikuy huchapi kawsaqkuna, runa wañuchiqa, runakunapa ruwasqan idolokunata adoraqkuna, hinallataq llullakuspa kawsaq runakunapas.

¹⁶ —Noqa Jesusmi angelniyta mandamurani, tukuy kay nisqaykunamanta noqapi creeqkunaman willananpaq. Noqan kani Davidpa mirayninmanta miramuq, hinallataq achiqamuyta k'anचाq ch'askapas, nispa.

¹⁷ Diospa Santo Espiritunmi, Corderopa novian (iglesiapiwan) khaynata ninku:

—¡Hamuy! nispanku.

Pipas uyariqkunaqa nillachunkutaq khaynata:
—¡Hamuy! nispanku.

Pipas ch'akichikuqqa hamuchun.

Pipas tomay munaqqa kawsay qokuq unumanta gratislla tomachun.

¹⁸ Kay libropi llapallan profetizasqa palabrakuna uyariqkunatan noqaqa allinta advertispa nini: Sichus pipas kay libropi escribisqakunaman imatapas yapanqa chayqa, Diosmi paymanqa kay libropi escribisqa kaq plagakunata mandamunqa. Hinaspan chay plagakunawan paytaqa castiganqa. ¹⁹ Saynallataqmi sichus pipas kay libropi escribisqamanta ima palabrallatapas qechunqa chayqa, Diosmi chay runamantaqa qechunqa tupaqninta chay Kawsay Sach'apa rurunta ama mikhunanpaq. Hinaspapas manan permitinqachu chay ch'uya llaqtanpi tiyanantapas, kay libropi escribisqaman hina, nispa.

²⁰ Kaykunamanta willakuq Jesusmi khaynata nin:

—Arí, noqaqa prontollan hamusaq, nispa.

Saynayá kachun. ¡Señor Jesús, hamuy!

²¹ Señorninchis Jesucristopa khuyakuyninyá lla-pallaykichiswan kachun. Amén.

Mosoq Testamento
New Testament in Quechua, Eastern Apurímac
(PE:qve:Quechua, Eastern Apurímac)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Eastern Apurímac

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Eastern Apurímac [qve], Peru

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Eastern Apurímac

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

6f014d23-5769-5b13-a966-db00dc673469